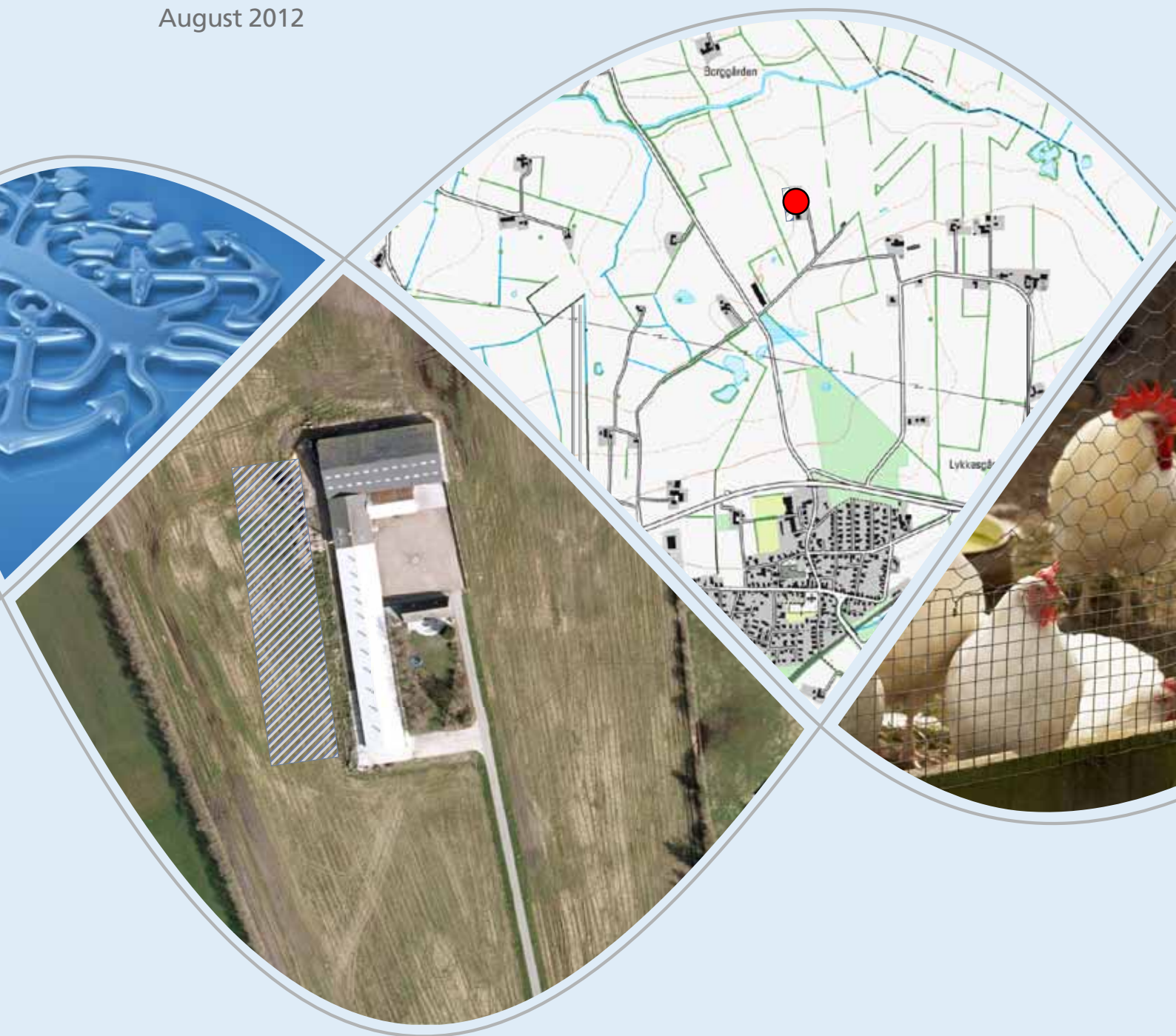

Miljøgodkendelse

Udvidelse af fjerkræproduktion
Kærvej 20B, 6740 Bramming

August 2012

Teknik & Miljø

Esbjerg Kommune

**Esbjerg
Kommune**

Natur & Vandmiljø
Teknik & Miljø

ESBJERG KOMMUNE

Natur & Vandmiljø

Torvegade 74

6700 Esbjerg

Telefon 7616 1616

E-mail miljo@esbjergkommune.dk

Web www.esbjergkommune.dk

Sag nr. : 2012-2072

Sagsansvarlig: Anli

Copyright: Alle kort og luftfoto: copyright DDO ®, ©COWI

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING	3
GODKENDELSE TIL UDVIDELSE OG DRIFT AF HUSDYRPRODUKTION	4
EJENDOMS- OG BEDRIFTSOPLYSNINGER	4
FORUDSÆTNINGER OG VILKÅR.....	4
Vilkår for husdyrbrugets anlæg.....	5
Generelle vilkår	8
RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING.....	9
MEDDELELSESPLIKT – ANLÆG OG AREALER.....	9
ØVRIGE FORHOLD.....	10
OFFENTLIGGØRELSE.....	10
KLAGEVEJLEDNING	11
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	12
INDLEDNING	12
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT.....	12
Husdyrbrugets beliggenhed.....	13
Besætningens størrelse	14
Driftsbygningerne	15
Foder	17
Gødningsproduktion	18
Udbringningsarealer	18
Energi- og vandforbrug.....	18
Råvarer og hjælpestoffer	19
Affald	19
Spildevand.....	21
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.	21
Lugt	22
Støj og transport	23
Støv, fluer og skadedyr	24
Lys.....	25
Driftsforstyrrelser og uheld	25
Landskab og kulturmiljø.....	25
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD.	28
Ammoniakpåvirkning af naturområder.....	29
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	36
Nitrat til overfladevand – marine områder, vandløb og søer	37
Fosfor til overfladevand – marine områder, vandløb og søer.....	37
Nitrat til grundvand - nitratfølsomme vandindvindingsområder.....	37
BEDST TILGÆNGELIGE TEKNOLOGI (BAT).....	37
OPHØR	45
ALTERNATIVE MULIGHEDER	45
HØRING.....	45
SAMLET VURDERING	45
BILAG 1	46
BILAG 2	49

Indledning

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for en udvidelse af husdyrproduktionen på Kærvej 20 B, 6740 Bramming i Esbjerg Kommune. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt resourceforbrug.

Esbjerg Kommune har udarbejdet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt. Denne danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår.

Ansøgningen om miljøgodkendelse har været offentliggjort i Bramming Ugeavis den 17. april 2012.

Offentligheden har hermed haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger. Kommunen har i forbindelse med annonceringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring i perioden fra den 12. juni 2012 til den 24. juli 2012. Kommunen har i forbindelse med høringen ikke modtaget bemærkninger til projektet.

Godkendelse til udvidelse og drift af husdyrproduktion

Esbjerg Kommune har afgjort, at fjerkræbruget på Kærvej 20 B, 6740 Bramming kan udvides som ansøgt.

Godkendelsen omfatter

- En udvidelse af dyreholdet fra 201.000 producerede slagtekyllinger á 42 dage til 637.501 producerede slagtekyllinger á 42 dage og 180.000 prod. á 35 dage. Dette svarer til en udvidelse fra 100,5 dyreenheder til 378,8 dyreenheder.
- Etablering af ca. 4.000 m² stald vest for eksisterende stald.

Godkendelsen meddeles efter § 12 stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, idet Esbjerg Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen, herunder drift af husdyrbrugets anlæg.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger der ligger til grund for afgørelsen i vedlagte miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ejendoms- og bedriftsoplysninger

Godkendelsen gives til husdyrbruget beliggende Kærvej 20 B, 6740 Bramming, matr. nr. 8 b Nr. Vejrup By. Ejendomsnummeret er 561 308482. Bedriftens CVR nr. er 14322396 og CHR nr. er 46282. Husdyrbruget ejes og drives af Henning Sørensen, Kærvej 20 B, 6740 Bramming.

Forudsætninger og vilkår

Esbjerg kommune forudsætter, at projektet gennemføres og drives som beskrevet i ansøgningen, skema nr. 33617. Godkendelsen meddeles på vilkår, der sikrer at kravene i § 27 og § 29 i lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug opfyldes.

Der stilles følgende vilkår til hhv. husdyrbruget anlæg, husdyrbrugets arealer, samt generelle vilkår for husdyrbruget.

Vilkår for husdyrbrugets anlæg

Husdyrproduktion

1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

	Antal producerede dyr	DE
Slagtekyllinger 35 dage (Fast gulv med strøelse og udmugning efter hvert hold)	180.000	60,0
Slagtekyllinger 42 dage (Fast gulv med strøelse og udmugning efter hvert hold)	637.501	318,8
I alt		378,8

2. Antallet af dyreenheder må variere med 10 % i løbet af planåret (1. august til 1. august). Dog må det maksimale dyrehold beregnet som et gennemsnit i perioden 1. august til 31. juli ikke overstige 378,8 dyreenheder.
3. Inden for det angivne produktionsniveau tillades en kortere levetid for kyllingerne, således at afgangsalderen kan variere mellem 33-38 dage, når der samtidig korrigeres i antallet af individer, således at den årlige produktion ikke overstiger de anførte 378,8 DE. Der må dog maksimalt produceres 763.560 kyllinger á 38 dage med udtynding af ca. 262.700 kyllinger á 33 dage.

Indretning og drift

4. Ændringer i ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal meddeles Esbjerg Kommune.
5. Husdyrbruget og dets omgivelser skal renholdes så det ikke giver anledning til gener for omgivelserne.

Foder

6. Foderblandinger skal være tilsat fytase, svarende minimum til producentens anbefalede dosis med tilsvarende reduktion af fosfor i foderet.
7. Slagtekyllingerne må maksimalt tildeles foder svarende til følgende tabel:

Slagtekyllinger – alder, dage	Foder pr. prod. dyr, kg	Protein, gram pr. kg foder	Fosfor, gram pr. kg. foder	Tilvækst pr. dyr, kg
35	3,29	203	6,0	2,02
42	4,69	199	5,9	2,65

Protein- og fosfortildelingen kan afviges fra ovenstående tabel i forskellige vækstfaser så længe den gennemsnitlige tildeling over slagtekyllingernes tilvækst ikke overstiger tabelværdierne. Protein regnes som årligt gennemsnitligt og fosfor regnes i gennemsnit over en treårig periode.

8. En gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af protein og fosfor pr. kg fuldfoder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i logbog i

minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Foderets gennemsnitlige indhold af protein og fosfor kan beregnes ud fra forbrug af de anvendte foderblandinger og evt. forbrug af hvede.

9. Dokumentation for aktuel produktion skal foreligge. Der skal foreligge en opgørelse over producerede hold/år, indkøbt foder og antal slagte dyr.
10. Der skal som minimum være én blandeforskrift/deklaration for hver anvendt foderblanding.

Husdyrgødning og ensilage

11. I det omfang kompostlignende dybstrøelse opbevares i marken, skal opbevaringen ske i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens vejledning september 2004 eller senere udgave. Vejledningen er vedlagt som bilag 1.

Oplaget må ikke placeres i nitratfølsomme indvindingsområder eller på arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Oplaget må ikke placeres på arealer, der skrånede ned mod vandløb.
12. Andelen af dybstrøelse, som køres direkte til ekstern aftager, skal min. være 90 %.

Energi- og vandforbrug

13. Der skal minimum foretages kvartalvis registrering af vand- og energiforbrug for at holde fokus på forbruget og muligheden for at reducere dette. Registreringen gemmes i minimum 5 år og skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende
14. Ventilationsanlægget rengøres og kontrolleres indvendigt og udvendigt efter hvert hold kyllinger. Anlægget serviceres og justeres i henhold til producentens beskrivelse af optimal drift. Dato for kontrol noteres i logbog eller lignende, og skal kunne forevises ved miljøtilsyn.

Råvarer og hjælpestoffer

15. Olietanke skal drives jf. Miljøministeriets gældende bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke mv. (På godkendelsestidspunktet Bekendtgørelse nr. 1321 af 21.12.2011).
16. Ved håndtering af brændstof, smøremidler og kemikalier må der ikke opstå spild med deraf følgende risiko for forurening af jord og grundvand.
17. Tankning af diesel skal til enhver tid ske på en plads med fast og tæt bund således at spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.
18. Opbevaring af olier og kemikalier skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.

Affald

19. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes forskrift for opbevaring af olie- og kemikalier.
20. Bortskaffelse af olie- og kemikalieaffald og øvrigt affald skal ske i overensstemmelse med Esbjerg Kommunes til enhver tid gældende regulativer.

Ammoniakfordampning

21. Staldsystemet i den nye stald (jf. kort 2, bygning 5) skal være dybstrøelse eller tilsvarende staldsystem, med en ammoniakfordampning på samme niveau eller lavere.

Spildevand

22. Tagvandet fra den nye staldbygning skal ledes til regnvandsfaskiner. Der skal foreligge en særskilt tilladelse hertil.
23. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås i videst muligt omfang.
24. Vaskevand fra rensning af staldene, skal opsamles i beholder og må herefter anvendes i overensstemmelse med bestemmelserne for spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Opsamlingsbeholderen skal have en kapacitet svarende til mindst en afvaskning af staldene.
25. Afløbsplan, der beskriver afløbsforhold fra den nye stald, skal indsendes til Esbjerg Kommune. Afløbsplanen skal være udført af autoriseret kloakmester og indsendes til Esbjerg Kommune senest 1 måned efter byggeriet af afsluttet.

Lugt

26. Husdyrbrugets drift må ikke give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området.
27. Der må på intet tidspunkt være mere end 40 kg kylling pr. m² i staldene.

Støj

28. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen målt i dB (A) må i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land ikke overstige følgende værdier.

	Tidsrum	max. lydniveau
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)
	kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)
	kl. 14.00 – 22.00	45 dB(A)
	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
Søn- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB(A)
	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)

Maksimalværdien af støjniveauet om natten (kl. 22.00 - 07.00) må ikke overstige 55 dB (A) i ethvert punkt på opholdsarealer ved boliger i det åbne land.

29. Husdyrbruget skal på tilsynsmyndighedens forlangende dokumentere, at ovennævnte er overholdt. En sådan dokumentation kan højst kræves én gang årligt. Dokumentationen skal ske under forhold, hvor husdyrbrugets er i fuld normal drift.
30. Dokumentationen skal ske i form af resultatet af en støjmåling udført som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984 eller af beregninger udført efter den nordiske beregningsmetode for ekstern støj fra virksomheder, jf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993. Er dokumentationen udført som beregning, skal den indeholde de oplysninger om beregningsforudsætningerne, som er nødvendige for vurdering af rigtigheden af beregningsresultaterne. Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på max. +/- 3 dB(A.)
31. Målingerne eller beregningerne skal foretages af et målefirma / institut, som er uvildigt, og akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Miljømåling - ekstern støj".

Støv

32. Driften af husdyrbrugets anlæg må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal.

Skadedyr

33. Der skal overalt på ejendommen udføres og dokumenteres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med de til enhver tid nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrlaboratorium.
34. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Generelle vilkår

Egenkontrol

35. Husdyrbruget skal føre registreringer over den til enhver tid gældende husdyrproduktion på ejendommen. Registreringerne kan bestå af gødningsregnskaber, slagterifregninger eller lign. Denne registrering skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om husdyrholdets størrelse (vilkår 1).
36. I tilfælde af etablering af oplag af kompost i marken, skal tidspunkt og placeringen noteres på et kortbilag, som skal fremvises ved miljøtilsyn. Registreringen skal ved miljøtilsynets besøg på husdyrbruget kunne forevises som dokumentation for godkendelsens bestemmelse om placering af markstakke (vilkår 11).

Uheld

37. Beredskabsplanen, der fastlægger hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, skal revideres årligt og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften.

Ophør

38. Ved ophør af bedriften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Al miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Krav til udnyttelse af godkendelse

39. Vilkårene i miljøgodkendelsen skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt senest et år efter udvidelsen af dyreholdet påbegyndes.
40. Godkendelsen bortfalder såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsens meddelelse. Med udnyttet menes, at der er iværksat bygge- og anlægsarbejde.
41. Bygge- og anlægsarbejdet skal være afsluttet indenfor et år efter udnyttelsesfristen.
42. Udvidelse til 378,8 dyreenheder skal være gennemført og i drift indenfor et år efter udnyttelsesfristen. Er der inden et år efter udnyttelsesfristen foretaget en mindre udvidelse end planlagt, jf. godkendelsens omfang, bortfalder den del af godkendelsen som ikke er blevet udnyttet.
43. Hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Retsbeskyttelse og revurdering

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse.

Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug § 40 stk. 2, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage første revurdering i 2020.

Meddelelsespligt – anlæg og arealer

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde der indebærer forøget forurening før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til lov om mil-

jøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold, staldanlæg og udbringningsarealer. Esbjerg Kommune skal have lejlighed til at vurdere, hvorvidt udvidelsen/ændringen kræver en ny godkendelse eller om udvidelsen/ændringen kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse

Ændringer af udbringningsarealet for den kommende planperiode skal anmeldes til kommunen, senest 1. august jf. § 15 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Kommunen vurderer hvorvidt de nye arealer er mere sårbare. Kommunens tilkendegivelse gives inden 1. oktober, hvorefter anmeldelsen evt. kan trækkes tilbage, eller der kan fremsendes en ny. En ny anmeldelse skal i givet fald være kommunen i hænde senest 15. oktober. Hvis kommunen har indsigelser imod de nye arealer meddeles det inden 31. december.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Der skal foreligge en særskilt tilladelse til afledning af tagvand fra den nye staldbygning til regnvandsfaskiner.

Der er ikke taget stilling til udledningen af tag- og overfladevand fra eksisterende byggeri. Der kan såfremt det viser sig nødvendigt pga. hydraulisk overbelastning af vandløbet (Grisbæk), blive meddelt påbud om afhjælpende foranstaltninger.

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Esbjerg Kommune.

Til ejendommen hører ca. 42 ha ejede og forpagtede arealer. Ingen af disse arealer anvendes som udspretningsareal for husdyrgødning. Dog forekommer der § 3 beskyttede områder på nogle af arealerne.

Driften af § 3-beskyttede arealer må ikke ændres eller intensiveres i forhold til hvordan driften var før 1992. Dette betyder blandt andet, at arealerne ikke må gødes hyppigere eller få mere gødning, end tilfældet har været før 1992.

Offentliggørelse

Afgørelsen om miljøgodkendelse annonceres den 7. august 2012 i Bramming Ugeavis.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettigede er ansøgeren, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.

En eventuel klage skal være skriftlig og skal stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes pr. e-mail til miljo@esbjergkommune.dk eller til Esbjerg Kommune, Torvegade 74, 6700 Esbjerg. Klagen skal være modtaget senest ved kontortids op-hør den 4. september 2012 kl. 15.00. Esbjerg Kommune fremsender indkomne klager til Natur- og Miljøklagenævnet. Hvis afgørelsen påklages, vil det straks blive meddelt ansøgeren.

Afgørelsen kan indbringes til domstolsafgørelse inden 6 måneder fra annoncering

Natur- og Miljøklagenævnet vil efter modtagelsen af en klage, opkræve et gebyr. Klagegebyret er fastsat til 500,- kr. for privat personer og 3.000,- kr. for alle andre klagere, herunder virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Klagegebyret er fastlagt i Bekendtgørelse om gebyr for indbringelse af klager for Natur- og Miljøklagenævnet m.v. (bek. nr. 1673 af 22. december 2010).

En eventuel klager modtager en opkrævning på gebyret fra Natur- og Miljøklagenævnet. Denne opkrævning skal benyttes ved indbetaling af gebyret. Natur- og Miljøklagenævnet påbegynder behandlingen af klagen, når gebyret er modtaget. Betales gebyret ikke på den anviste måde eller inden for den fastsatte frist på 14 dage, afvises klagen fra behandling.

Gebyret kan tilbagebetales hvis:

1. Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves.
2. Klageren får helt eller delvist medhold.
3. Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Vejledning om gebyrordningen kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk.

Udnyttelse af godkendelsen

Ifølge husdyrloven har en klage over miljøgodkendelsen som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Det betyder, at miljøgodkendelsen kan udnyttes uanset eventuelle klager, men dette begrænser dog ikke Natur- og Miljøklagenævnets mulighed for at ændre eller ophæve Esbjerg Kommunes afgørelse.

Hvis Esbjerg Kommune modtager en klage over miljøgodkendelsen, vil det være Natur- og Miljøklagenævnet der behandler klagen og som kan oplyse om, hvorvidt klagen har opsættende virkning.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelsen af udvidelse af husdyrproduktion på Kærvej 20 B, 6740 Bramming. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som udvidelsen og driften af det ansøgte projekt giver anledning til.

Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourcforbrug

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinier, der er indeholdt i husdyrloven med tilhørende bekendtgørelse og vejledning.¹ Påvirkningen af omgivelserne er beskrevet og vurderet dels i forhold til de anlægsnære påvirkninger (lugt, støj mm), dels i forhold til de naturmæssige forhold (natur, vandmiljø mm.).

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

Henning Sørensen ønsker at udvide sin slagtekyllingebesætning på Kærvej 20 B, 6740 Bramming fra 100,5 dyreenheder (DE) til 378,8 DE. Der opføres en ny staldbygning på ca. 4.000 m² umiddelbart vest for eksisterende stald.

På vegne af ansøger har Videncentret for Landbrug den 18. januar 2012 indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af en udvidelse af husdyrproduktionen på Kærvej 20 B. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen har der været behov for supplerende oplysninger. Der har været mailkorrespondance med ansøgers konsulent og ansøgningsskemaet er revideret og genindsendt løbende. Det endelige ansøgningsskema (nr. 33617 version 2) er indsendt den 13. marts 2012. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningmateriale.

Bedriften driver ligeledes en slagtekyllingeproduktion på adressen Kærvej 20 A, 6740 Bramming med en ansøgt produktion på 250,6 DE. Afstanden mellem de to ejendomme er over 300 m. Esbjerg Kommune vurderer, at forureningen fra Kærvej 20 A kan adskilles fra forureningen fra Kærvej 20 B, og derfor skal ejendommene ikke have en samlet godkendelse.

¹ Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20. december 2006) med senere ændringer; bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009) med senere ændringer, Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug (december 2006) samt Miljøstyrelsens supplerende vejledning om fastsættelse af yderligere vilkår efter § 29 i husdyrloven (december 2007).

Husdyrbrugets beliggenhed

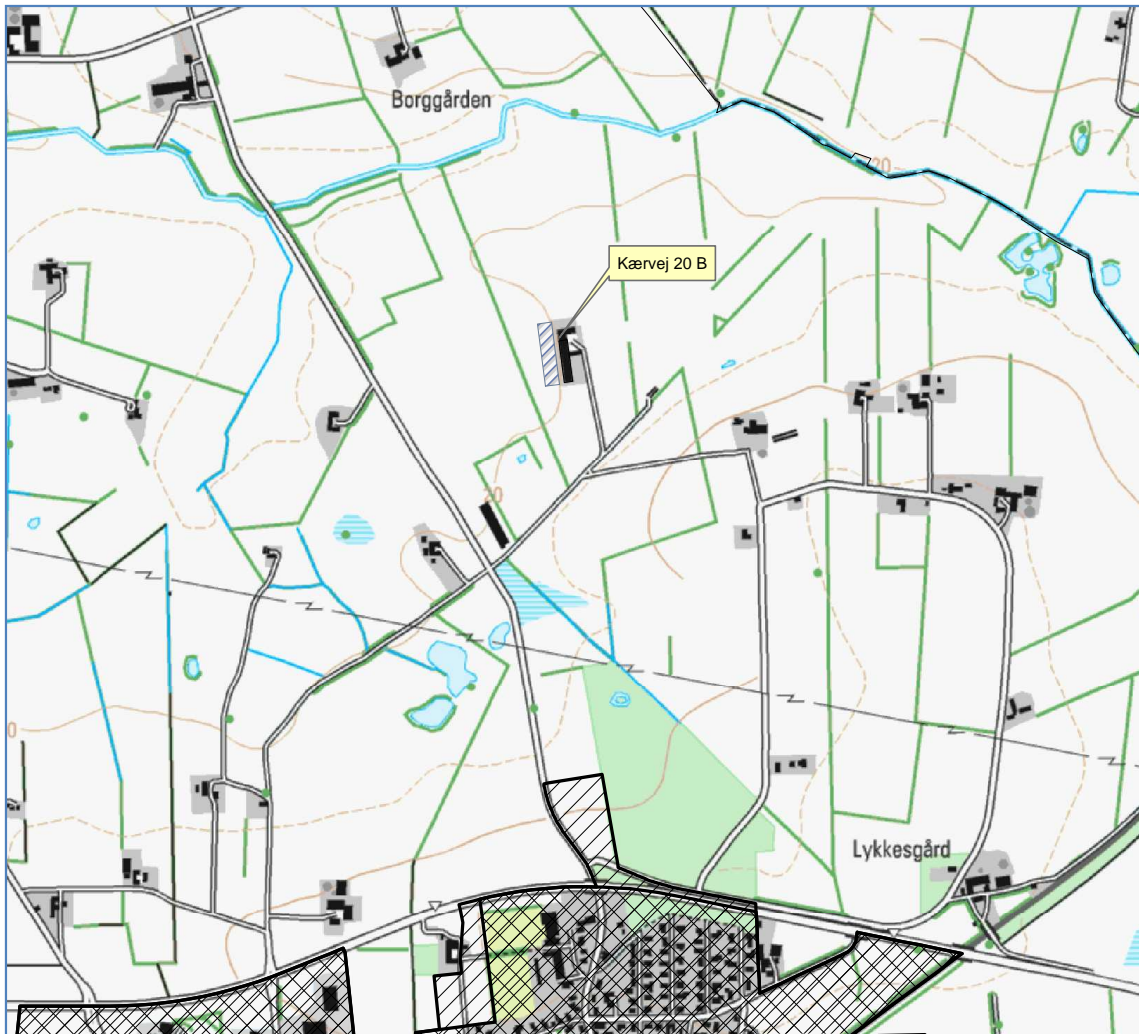
Husdyrbruget er beliggende i landzone i område "22-030-030 - Landområde mellem Grisbæk og Lykkesgård" i Esbjerg Kommuneplan 2010-2022. Anvendelsen fastlægges til landbrugsområde med det sigte at fremme erhverv som landbrug, skovbrug, pelsdyravl og lignende. Overflødige landbrugsbygninger kan bruges til andet erhvervsformål af håndværksmæssig karakter uden behov for større udbygning. Placeringen fremgår af kort 1.

Husdyrbruget ligger ca. 1.055 m fra eksisterende byzoneområde (Vejrup By). Der er ca. 825 m til fremtidig byzoneområde nord for Vejrup By, hvor anvendelsen fastlægges til grønne byområder som parker og kirkegårde.

Nærmeste nabobeboelse (Kærvej 15) er beliggende ca. 448 m vest for husdyrbruget. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Lykkesgårdsvej 20) er beliggende 481 m sydøst for husdyrbruget.

Husdyrbruget opfylder afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmose, lobeliesø, hede > 10 ha, overdrev > 2,5 ha uden for internationale beskyttelsesområder samt heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer beliggende inden for international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindinger, offentlig og privat fællesvej, naboskel og egen beboelse.

Kort 1. Husdyrbrugets beliggenhed

Besætningens størrelse

Det nuværende og fremtidige dyrehold på Kærvej 20 B fremgår af tabel 1.

Dyreart	Nuværende		Fremtidig	
	Antal	DE	Antal	DE
Slagtekyllinger (42 dage), Dybstrøelse (hele arealet)	201.000	100,5	637.501	318,8
Slagtekyllinger (35 dage), Dybstrøelse (hele arealet)			180.000	60
I alt		100,5		378,8

Tabel 1: Husdyrbrugets dyrehold. Dyreenheder er beregnet efter bilag 1 i bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (bek. nr. 949 af 29.7.2010).

Den nuværende tilladte produktion på ejendommen svarer til 201.000 producerede slagtekyllinger, jf. Esbjerg Kommunes tilsynsrapport fra 2009 Bramming Kommunes accept af forhåndsansøgning dateret den 27/6-1996.

Besætningslisten i det centrale husdyrregister (CHR) viser et samlet dyrehold på ejendommene Kærvej 20 A og 20 B på 100.000. Besætningslisten angiver hvilke dyr der på udtrækstidspunktet den 21. marts 2012 er registreret.

Slagtekyllingerne afsættes i dag til udenlandsk slagteri, men såfremt der i fremtidig drift afsættes til et dansk slagteri, er vægtgrænserne for kyllingerne anderledes. Hvis dette er tilfældet, ønskes der mulighed for alternative produktioner, hvor der stadig produceres op til 378,8 DE. Der er indsendt en fiktiv ansøgning med en produktion på 763.560 stk. kyllinger á 38 dage med delslagting af ca. 20 % efter 33 dage – svarende til ca. 262.700 stk. Denne produktion svarer også til 378,8 DE.

Der er foretaget scenarieberegning på den alternative produktion, som viser, at denne alternative produktion kun vil medføre ubetydelige ændringer i ammoniakdepositionen i forhold til det ansøgte. Ændringerne er i alle tilfælde så små, at de ikke vil kunne give anledning til at ændre de konklusioner, der er draget mht. ammoniakdepositionens betydning for omgivende naturokualiteter.

Endvidere vil lugtgenegrænserne også fortsat være overholdt.

Esbjerg Kommune vurderer derfor, at der inden for rammerne af denne miljøgodkendelse, er mulighed for at ændre produktionen til den ansøgte alternative produktion.

Der stilles vilkår til husdyrbrugets maksimale produktion og til i hvilket omfang produktionen kan tillades at variere.

Driftsbygningerne

På ejendommen er der i dag driftsbygninger med et samlet areal på ca. 3.241 m². I forbindelse med udvidelsen af dyreholdet etableres en ny kyllingestald på 4.000 m² umiddelbart vest for eksisterende stald.

På ejendommen vil der efter udvidelsen være følgende bygninger, som angivet i tabel 2.

Nr.	Anvendelse	Areal / rumfang
1	Kyllingestald 1	1.392
2	Lade	336
3	Maskinhus	200
4	Maskinhus	1.313
5	Kyllingestald 2	4.000

Tabel 2: Bygningsforklaring

Slagtekyllingeproduktionen kører efter princippet alt ind – alt ud. Dvs. slagtekyllingerne indsættes som daggamle kyllinger og efter 35 dage sker der en udtynding, hvor ca. 20 % af kyllingerne sendes til slagting og resten bliver slagtet efter 42 dage.

Staldene står derefter tomme i 3-7 dage mellem hvert hold. I den periode rengøres staldene med vand og desinficeres. Derefter følger en tomgangsperiode, hvor der ikke er dyr i staldene. Der efter klargøres staldene til nye dyr – dvs. opvarmning af

staldene og tilførsel af strøelse m.m. Der produceres ca. 6 - 8,5 hold pr. år i hver stald.

Driftsbygningernes placering fremgår af kort 2.

Kort 2: Situationsplan

I ansøgningssystemet på husdyrgodkendelse.dk har ansøger anført hvilke ændringer der sker i dyreholdet i de enkelte stalde og hvilke ændringer der sker i staldsystemer. Ændringerne fremgår af tabel 3:

Staldafsnit	Dyreart	Antal		Staldsystem	
		Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Bygning 1 Kyllingestald (eksisterende)	Slagtekyllinger (42 dage)	201.000	183.805	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)
	Slagtekyllinger (35 dage)	0	51.898	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)
Bygning 5 Kyllingestald (ny)	Slagtekyllinger (42 dage)	0	453.696	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)
	Slagtekyllinger (35 dage)	0	128.102	Dybstrøelse (hele arealet)	Dybstrøelse (hele arealet)

Tabel 3: Oversigt over staldsystemer og dyrehold i de enkelte stalde.

Såfremt ansøger ændrer levering af slagtekyllingerne til et dansk slagteri, vil dyrene blive delslagtet efter 33 dage og slut-slagt et efter 38 dage. Der vil dog stadig maksimalt være 40 kg kylling pr. m². Der stilles vilkår til maksimal alternativ produktion.

Kommunen finder, at der skal stilles vilkår, som sikrer, at de i ansøgningen oplyste teknikker bringes i anvendelse som forudsat. På den baggrund stilles vilkår om, at staldsystemet skal være gulvdrift med dybstrøelse og udmugning efter hvert hold kyllinger.

Foder

Slagtekyllinger, 35 dage:

3,29 kg foder pr. produceret slagtekylling (normtal) og 2,02 kg tilvækst pr. produceret slagtekylling (normtal). I henhold til Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler, planperioden 1. august 2011 til 31. juli 2012).

Der anvendes foder med et gennemsnitligt proteinindhold på 20,3 % (normtal). Total fosfor i foderet ligger under eller imellem 0,35-0,80 % i foderblandingen. Der anvendes færdigfoder tilsat fytase, svarende til 520 FTU (fytaseunits) pr. kg. færdigfoder.

Slagtekyllinger, 42 dage:

4,69 kg foder pr. produceret slagtekylling (normtal). I henhold til Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler, planperioden 1. august 2011 til 31. juli 2012).

Der anvendes foder med et gennemsnitligt proteinindhold på 19,92 % (normtal). Total fosfor i foderet ligger under eller imellem 0,35-0,80 % i foderblandingen. Der anvendes færdigfoder tilsat fytase, svarende til 520 FTU (fytaseunits) pr. kg. færdigfoder.

Der anvendes fasefodring for at opfylde kyllingernes krav af næringsstoffer til tilvækst og reproduktion. Færdigfoder opbevares i hhv. 3 lukkede siloer mellem stalddene samt i foderladen.

Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet.

I nedenstående afsnit om Bedst tilgængelige teknik (BAT) er foretaget en nærmere vurdering af indhold af råprotein og fosfor i foderet. Der stilles vilkår til fasefodring, anvendelse af fytase og foderets indhold af råprotein og fosfor.

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne. Der stilles vilkår om, at foderopbevaringen skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.

Gødningsproduktion

Gødningsproduktionen er oplyst i ansøgningen og fremgår af tabel 4.

	Mængder	Opbevaringsanlæg
Dybstrøelse	2950 m ³	Markstak

Tabel 4: Opbevaringskapacitet. Gødningsproduktionen er beregnet ud fra, at dyrene er på stald hele året.

Efter hvert hold kyllinger tømmes staldene og dybstrøelsen lægges i overdækket markstak eller læsses direkte på lastbiler og transporteres til modtager til viderebehandling eller anvendelse i biogasanlæg.

Der fremkommer ca. 55-60 m³ vaskevand pr. rotation fra rengøring af staldene. Dette ledes til 411 m³ gyllekanaler under eksisterende stald.

Opbevaringskapaciteten for fast husdyrgødning svarer til mindst 9 måneder. Beholdere der udelukkende anvendes til opbevaring af spildevand, skal have tilstrækkelig opbevaringskapacitet til, at udbringningen kan ske miljømæssigt forsvarligt. Dermed er husdyrgødningsbekendtgørelsens² krav til opbevaringskapacitet opfyldt.

Der stilles vilkår til opbevaring af kompostlignende dybstrøelse i marken og andelen af dybstrøelse der køres direkte ud.

Udbringningsarealer

I ansøgningen indgår ingen udbringningsarealer, da alt husdyrgødningen søges eksporteret til Tyskland, sandsynligvis til firmaet Anton Knoll, som bearbejder hønsemøg til forskellige produkter bl.a. pottemuld. En del af husdyrgødningen vil endvidere blive brugt i deres biogasanlæg.

Energi- og vandforbrug.

Husdyrbrugets energi- og vandforbrug i den eksisterende, såvel som ansøgte drift fremgår af tabel 5.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	100.000 kWh	150.000 kWh
Vand	2.000 m ³	6.000 m ³

Tabel 5: Energi- og vandforbrug

² Bekendtgørelse nr. 1695 af 19.12.2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. med senere ændringer.

Energiforbrug

Det opgivne, forventede forbrug af el på årsplan ligger på ca. 150.000 kWh. Den største del af elforbruget i produktionen vil typisk gå til ventilationen. Ventilationen er computerstyret, således sikres det, at der ikke overventileres, med ekstra tab af varme og strøm til følge. Regelmæssig kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlægget er derfor af stor betydning. Der er valgt lavenergilysstofrør i staldene. Det årlige forbrug af olie forventes at ligge på ca. 10.000 l dieselolie. Energi til opbevaring leveres af halmfyr.

Vandforbrug:

Det opgivne, forventede forbrug af vand (drikkevand og vaskevand) på årsplan ligger på ca. 6.000 m³. Dertil kommer et vandforbrug på ca. 150 m³ til maskinvask og privatforbrug.

Der foretages jævnlig inspektion af drikkevandsinstallationer (minimum to gange om ugen) med henblik på reduktion af vandforbruget. Ved rengøring af stalde mellem hver skift, i blødsættes disse før vask, dette mindsker vandforbruget.

Der er redegjort nærmere for vand- og energiforbruget i afsnittet vedr. "bedst tilgængelige teknologi" (BAT).

Det er Esbjerg Kommunes vurdering, at de oplyste forbrugsudvidelser ligger inden for rammerne af, hvad der må forventes i forhold til den ansøgte bygnings- og produktionsudvidelse. Det vurderes ligeledes, at de anførte ændringer i forbruget af energi og vand, som udvidelsen vil medføre, ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Råvarer og hjælpestoffer

Det årlige forbrug af olie forventes at ligge på ca. 10.000 l dieselolie. Dieselolien opbevares i 1200 l olietank fra 1994, som er placeret på fast bund i maskinhuset.

Opvarmning af kyllingestaldene foregår med halmfyr.

Kemikalier/sprøjtemidler opbevares i aflåst kummefryser ved værkstedet i maskinhuset.

I senere afsnit om driftsforstyrrelser og uheld er taget stilling til risici i forbindelse med opbevaring og håndtering af olier og kemikalier.

Affald

Affald fra husdyrbrug kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepære, spraydåser, pesticidrester, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække, tomme medicinglas, gamle frønnede bildæk).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).

Farligt affald – kan afleveres gratis på containerpladser i mindre mængder		
	EAK-kode	Mængder pr år
Lysstofrør & elsparepærer	20 01 21	10-60 stk.
Spraydåser	16 05 04	0-10 stk.
Spildolie	13 02 08	0-50 l
Pesticidrester	20 01 19	0-5 kg
Oliefiltre	16 01 07	0-5 kg
Batterier – alle typer	20 01 33	0-50 kg

Genbrugeligt affald - kan afleveres gratis på alle containerpladser		
	EAK-kode	Mængder pr år
Pap	15 01 01	10-50 kg
Papir	15 01 01	200-500 kg

Genbrugeligt affald – kan afleveres på alle containerpladser i mindre mængder imod betaling		
	EAK-kode	Mængder pr år
Jern og metal	02 01 10	0-100 kg
Olietromler – tomme	15 01 04	0-5 stk
Olietanke – tomme	15 01 04	0-1 stk
Tomme sække af plast fra foder o.l.	15 01 02	0-10 kg
Plast (afdækning m.v. skal være rysterent og bundtet i håndterbare bundter)	15 01 02	0-300 kg
Paller	15 01 03	0-30 stk
Malet og/eller lakeret træ	17 02 01	0-25 kg

Klinisk risikoaffald og medicinrester – skal afleveres på apoteket		
	EAK-kode	Mængder pr år
Kanyler i særlig beholder	18 02 02	0-1 kg
Medicinrester	18 02 08	0-1 kg

Døde dyr – skal til DAKA		
	EAK-kode	Mængder pr år
Døde dyr	02 01 02	3.000-4.000 kg

Affald – til deponi		
	EAK-kode	Mængder pr år
Asbestplader stablet på paller	17 06 05	0-50 kg

Affald – skal til forbrænding på kraftvarmeværk eller afleveres på containerplads		
	EAK-kode	Mængder pr år
Nylonsnor fra halmballer	17 02 03	0-200 kg
Tomme sække af papir fra foder o.l.	15 01 01	0-10 kg

Tomme, skyllede pesticid-dunke	15 01 02	10-30 kg
Tomme medicinglas Gamle, rådne	15 01 07	0-2 kg
personvognsdæk fra af-dækning	16 01 03	0-20 kg

Døde dyr:

Døde dyr opbevares i lukkede containere i hjørnet af gårdspladsen indtil afhentning til DAKA. Døde dyr hentes efter behov – ca. en gang om ugen i sommerperioden og ca. en gang hver anden uge i vinterperioden.

Fast affald:

Al fast affald opbevares i en 400 liters container og afhentes efter behov.

Olie og kemikalieaffald:

Rengjorte dunke fra markkemikalier afleveres som fast affald.

Farligt affald, brugte kanyler samt tomme medicinflasker fra veterinærmedicin afleveres til genbrugsplads. Kemikalier/kemikalieaffald er opbevaret i aflåst kemikalierum.

Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets affald bortskaffes i henhold til Esbjerg Kommunes gældende regulativer og forskrifter og at opbevaring og håndtering på husdyrbruget foregår miljømæssigt forsvarligt.

Spildevand

Der er ingen sanitært spildevand fra driftsbygninger.

Staldene vaskes efter hvert hold kyllinger, altså 6-8,5 gange årligt. Alt processpildevand fra driftsbygningerne ledes til gyllekanaler under eks. stald. Det omfatter ca. 55-60 m³ vaskevand pr. rotation. Dette udsprede på markerne.

Tagvand fra eksisterende stald ledes til dræn med udløb til Grisbæk. Tagvand fra den nye stald ledes til 180 m³ regnvandsfaskine, som placeres ved den nordlige ende af den nye stald.

Det vurderes, at den samlede håndtering af spildevand sker på forsvarlig vis og at husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening fra spildevand.

Der meddeles en særskilt tilladelse til afledning af tagvand til regnvandsfaskinen.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor mange dyr der er på ejendommen og hvilken art der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Derudover påvirkes også den omgivende natur og vandmiljø af husdyrproduktion - disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med udbringning af husdyrgødning.

Staldene tømmes for gødning (dybstrøelse) efter hvert hold kyllinger, dvs. 6-8,5 gange pr. år. Det meste gødning læsses direkte på lastbiler og køres til modtageren i Tyskland.

Håndtering af husdyrgødning reguleres af husdyrgødningsbekendtgørelsen. Det vurderes, at det ikke er relevant at stille skærpede krav til tømning af staldene og håndteringen af husdyrgødningen, da der ikke er naboer i umiddelbar nærhed af bedriften.

Ventilation:

Staldene er forsynet med undertryk anlæg, med indsugningsventiler placeret i væg og afkastene er ført 0,5 - 1,0 m over kip og er uden overdækning. Som sikkerhedsventilation er monteret gavlventilatorer. Udsugningskapaciteten er maksimalt 4,0 til 4,5 m³ / time pr. kylling (dog ekskl. gavlventilatorer). Om vinteren og i perioder med små kyllinger vil ventilationsbehovet være under 1/10 heraf.

Ventilationsanlægget er fuldautomatisk reguleret. Ventilationen er trinvis styret med følere som registrerer temperatur og luftfugtighed. Der er stigende belægning i stalden i hele produktionsperioden, variationen i ventilationsbehov stammer fra belægningsstigningen og til dels fra årstidsvariation.

Der er etableret ventilationsanlæg med Multi-step styring, dvs. en en-udsugningsventilator er hastighedsreguleret, og de øvrige kobles ind (on/off) efter behov. Højde på afkast er 1 meter over kip.

I ansøgningskemaet er der for ventilationsanlægget angivet en driftseffekt på 100 % og 7.200 driftstimer pr. år. I hver stald er der monteret sikkerhedsventilation. Nødopluk i taget, hvis elektriciteten svigter. Der findes desuden nødgenerator.

I forbindelse med holdskifte (ca. 8 hold om året) rengøres og kontrolleres ventilationen indvendig og udvendig.

Lugtgener fra stalden vurderes på grundlag af beregninger i det digitale ansøgningskema.

Det digitale ansøgningskema beregner en geneafstand for lugt. Geneafstanden beskriver den afstand der minimum skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, for at lugten ikke betegnes som generende (genekriteriet). Genekriteriet fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt. Eksempelvis vil beboere i landområder med tilknytning til landbrugserhverv oftest have en højere tolerancetærskel end beboere i byområder. Genekriteriet gælder ikke for beboelsesejendomme med landbrugspligt.

Lugtens udbredelse i nærområdet afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr samt geografisk placering (vindforhold). I det digitale ansøgningsskema foretages automatisk en korrektion for vindretning og påvirkning fra andre husdyrbrug i det omfang det er relevant. I forbindelse med udvidelsen på Kærvej 20 B, er geneafstanden korrigeret for vindretning, da husdyrbruget ligger nord for Vejrup By.

Resultatet af lugtberegningerne fremgår af tabel 6.

Områdetype	Minimums afstand til omkringboende (geneafstand) Korrigeret geneafstand	Aktuel afstand Vægtet gennemsnitsafstand
Byzone	772*	894
Samlet bebyggelse	627**	1127
Enkelt bolig	314**	530

Tabel 6: Lugt.

* Geneafstanden er korrigeret for vindretning, jf. reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen.

**Ukorrigeret geneafstand.

I forbindelse med udvidelsen på Kærvej 20 B skal genekriteriet overholdes i forhold til nærmeste bolig uden landbrugspligt, som er Kærvej 15.

Geneafstanden afsættes normalt i centrum af stalden. På Kærvej 20 B er der flere staldafsnit, der hver bidrager med en lugtemission. I ansøgningssystemets beregningsmodel er den korrigerede geneafstand til eksempelvis byzone beregnet til 772 m, hvilket ikke umiddelbart kan sammenlignes med den faktiske afstand. Der er flere staldafsnit med en vis indbyrdes afstand, og derfor foretages en beregning, som viser, at den vægtede gennemsnitsafstand fra disse er 894 m. Da den vægtede gennemsnitsafstand er større end geneafstanden til byzone (inkl. planlagt byzone), er genekriteriet for lugt overholdt.

Nærmeste nabo og samlet bebyggelse er ligeledes overholdt, da der ikke er nogen nabobeboelse eller samlet bebyggelse indenfor 1,2 gange geneafstanden.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad, så man ikke vil karakterisere det som generende. Det vurderes, at staldanlæggene ikke vil medføre lugtgener for naboer. Der stilles vilkår om, at husdyrbrugets drift ikke må give anledning til væsentlige lugtgener.

Støj og transport

De væsentligste støjklender på et husdyrbrug er staldventilation, støj fra transporter, mv.

De væsentligste stationære støjklender fra husdyrbruget er ventilationsanlæg og indblæsning af foder. Ventilationsbehovet er meget afhængigt af udendørs temperatur og kyllingernes vægt. Indblæsning af foder sker ca. 70 minutter pr. levering. Der leveres foder ca. hver 4. dag.

De væsentligste periodiske støjklender vil være fra landbrugsmaskiner i forbindelse med markarbejde samt ved levering af korn og foderstoffer. Markarbejde vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ved forårs- og efterårsarbejde i marken).

Støjbelastningen fra transporter vurderes ud fra antallet af til- og frakørsler før og efter udvidelsen. Tabel 7 indeholder en oversigt over transporttyper og antal i den nuværende, såvel som i den planlagte drift.

Transporttype	Nudrift	Ansøgt
Levering af kyllinger	7	7
Afhentning af kyllinger	35	133
Indlevering af foder / korn	30	91
Halmkørsel	40	40
Dieselolie	5	5
Afhentning af husdyrgødning	7	21
Døde dyr	14	14
I alt	138	311

Tabel 7: Oversigt over transporter til og fra Kærvej 20 B. En transport svarer til en til- og frakørsel.

Samlet set stiger antallet af til- og frakørsler fra ca. 138 til ca. 311 dvs. en stigning på 173 transporter (125 %). Stigningen skyldes primært en større kyllingeproduktion med dertil hørende større foderbehov og større husdyrgødningsproduktion. Interne transporter, for eksempel i forbindelse med fodring, er ikke inkluderet i ovennævnte oversigt.

Transporter til og fra ejendommen sker via Kærvej. Hovedparten af transporter til og fra ejendommen med foderstoffer og levering/afhentning af dyr, samt transporter af husdyrgødning sker fortrinsvis i dagtimerne, men kan forekomme på alle tider af døgnet.

På ejendommen er der kun en til- og frakørsel mod syd. Der er ingen naboer i umiddelbar nærhed af bedriften der kan blive generet af støj fra til- og frakørsler til ejendommen.

Husdyrgødningen afhentes med lastbil 21 gange årligt på hverdage, hvorefter det køres til Tyskland.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier fastsættes som vilkår i miljøgodkendelsen.

For at sikre mulighed for indgreb stilles vilkår om, at Esbjerg Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning.

Støv, fluer og skadedyr

Støv

Støvgener kan opstå ved håndtering af foder og halm og i særlige tilfælde fra trafik til og fra husdyrbruget.

I forbindelse med transporter til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Det vurderes, at driften, i betragtning af afstanden til naboer og transportvejenes placering, vil kunne foregå uden at det medfører støvgener. For at sikre, at tilsynsmyndigheden kan håndhæve evt. støvgener, stilles dog vilkår om, at husdyr-

bruget ikke må give anledning til støvgener, som tilsynsmyndigheden finder væsentlige.

Fluer og skadedyr

Der er aftale med et godkendt firma om rotte- og skadedyrsbekæmpelse (besøg 2-4 gange årligt). I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.).

Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende. Der stilles vilkår om, at fluer bekæmpes i overensstemmelse, med retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Som nævnt under afsnit vedrørende foder stilles vilkår om opbevaring af foder i relation til risiko for tilhold af skadedyr.

Lys

Facaderne på staldene er ikke oplyst. Der er ingen lysplader i taget. Der er opsat lamper ved indgange til staldene.

Det vurderes, at husdyrbruget kan drives, uden at det medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

Mulige uheld kan være spild af olie- og kemikalier, strømsvigt eller brand på ejendommen.

Der foregår ikke vask af sprøjteudstyr på ejendommen.

Opbevaring af olie- og kemikalier er beskrevet i afsnittet om råvarer og hjælpestoffer. Der stilles vilkår til håndtering og opbevaring af olier og kemikalier og affald herfra, samt til tankning på tæt bund.

Der er udarbejdet en beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø.

Der stilles vilkår om, til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen, som skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

På baggrund af ovennævnte beskrivelse og de stillede vilkår vurderes det, at husdyrbruget har taget de nødvendige foranstaltninger til at imødekomme uheld og unormale driftsforstyrrelser.

Landskab og kulturmiljø

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009) fremgår det, at det påhviler kommunen at varetage de landskabelige værdier, herunder at stille krav om placering og udformning af ny bebyggelse.

Projekt

Ny staldbygning til Slagtekyllinger på 4002 m² (29*138 m).

Højden er estimeret til 8,5 meter med en benhøjde på ca. 2,4 meter.

Bygningen beklædes med isolerede sandwich elementer, mens bunden er armeret beton.

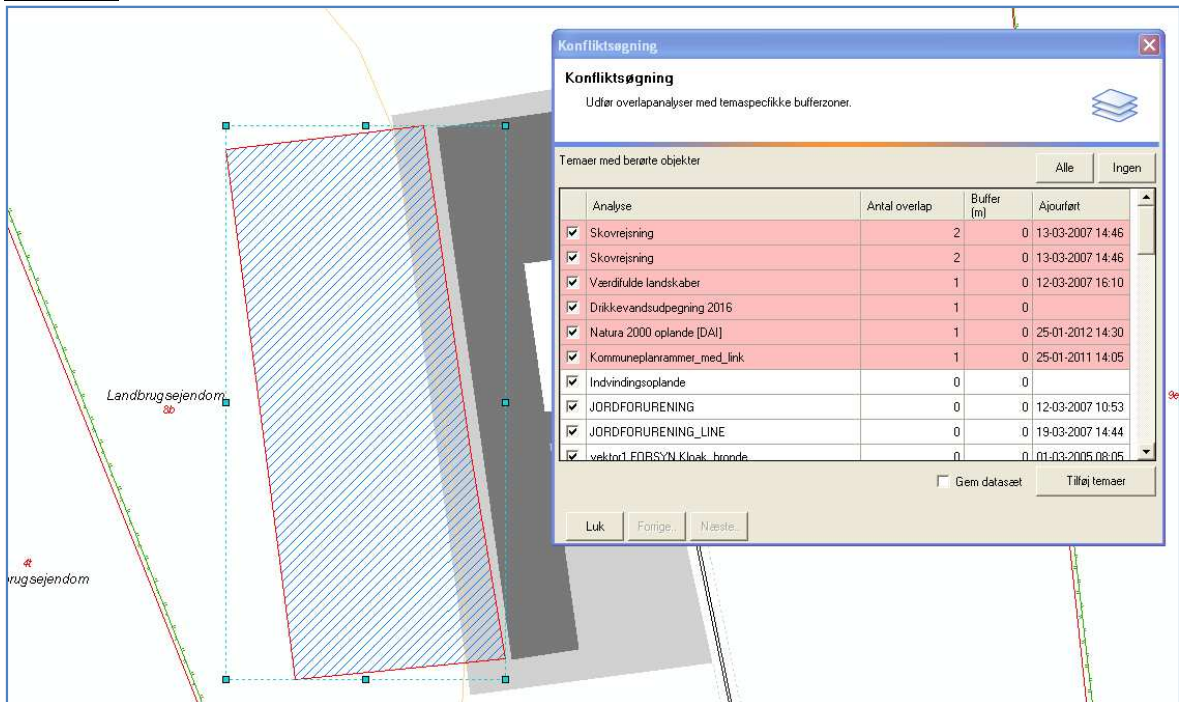
Farven på bygningen er antracit-grå.
Der opsættes en række ventilationsafkast med en højde på 1 m. over kip

Orientering/placering på matriklen

Kort 3: Bygningernes placering på matriklen

Bindinger

Foruden ovenstående er der også registreret et areal udpeget som øvrigt lavbundsområde i Kommuneplanen.

Det vurderes at det øvrige lavbundsområde ikke er væsentligt i denne sammenhæng idet ejendommens øvrige bygningsmasse er placeret indenfor udpegningen og der desuden ikke er tale om en spærring der umuliggør etablering af langt hovedparten af lavbundsarealet.

Topografi

Det ansøgte er beliggende i kote 19 på den nordlige kant af Holsted Bakkeø. Herfra falder terrænet til kote 8,5 ned mod Sneum Å mod nord og vest over en strækning på 3 km. Mod syd er terrænet en let skrånende flade beliggende i kote 22 mens landskabet rejser sig til kote 40 på kommunegrænsen til Vejen Kommune 4 km væk.

Lokalt er det ansøgte beliggende for foden af en plateaudelt bakke ned til Grisbækken, der svært anes i terræn.

Bevoksning/landskab

Landskabet er generelt meget lukket og i høj grad domineret af sunde fuldvoksede løvtræshegn. Dette er også gældende for de nærmeste hegn. Det ansøgte vil derfor svært kunne anes i landskabet

Bebyggelse

Bebyggelsen i området er præget af spredte gårdanlæg beliggende langs vejene i området. Nærmeste større gårdanlæg er beliggende 350 meter mod SV. Nærmeste større by er Nørre Vejrup beliggende 1000 meter mod syd.

Det ansøgte adskiller sig ikke fra den øvrige bebyggelse i området hverken i form af størrelse, udseende eller placering.

Infrastruktur/tekniske anlæg

Nærmeste større vej er Kærvej beliggende 300 meter mod vest. Øvrige vejanlæg er beliggende 1000 meter mod syd og nord. Der er ikke indsigt til det ansøgte fra vejene i området.

500 meter mod syd er et større højspændingstracé.

Kulturforhold

Der er ingen væsentlige kulturhistoriske spor i det ansøgtes umiddelbare nærhed.

Sårbarhed

Landskabet er sårbart overfor rydning af de levende hegn og meget høje installationer.

Konklusion

Det vurderes at det ansøgte ikke devaluerer de landskabelige værdier, idet de tætte levende hegn i god vækst dækker for det ansøgte. Det ansøgtes ringe højde og farve understøtter desuden anonymiteten i landskabet.

De bindinger der er i kommuneplanen omkring landskaber er dermed tilgodeset hvorfor der ikke stilles krav til udvidelsen.

Det vurderes desuden at det øvrige lavbundsområde ikke er væsentligt i denne sammenhæng idet ejendommens øvrige bygningsmasse er placeret indenfor udpegningen og der desuden ikke er tale om en spærring der umuliggør etablering af langt hovedparten af lavbundsarealet.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold.

I bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse, mv. af husdyrbrug (bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009) er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, fosfor og nitrat i forhold til overfladevand, såvel som i forhold til grundvand, samt for lugt (vurderet ovenfor).

Disse beskyttelsesniveauer skal anvendes ved vurdering af om der er væsentlige virkninger på miljøet ved godkendelser efter §§ 10, 11, 12 og 16 i lov om miljøgodkendelse, mv. af husdyrbrug.

Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen for hver ansøgning skal foretage en konkret vurdering, samt at der på den baggrund i særlige tilfælde kan stilles vilkår, der rækker udover det i bekendtgørelsen fastsatte beskyttelsesniveau. Det vil være tilfældet, hvis der er naturområder, som kommunen vurderer ikke beskyttes tilstrækkeligt af det fastlagte beskyttelsesniveau.

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter³, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (§ 7 og § 11).

naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

Ammoniakpåvirkning af naturområder

Som en følge af beskyttelsesniveauet for ammoniak gælder et generelt reduktionskrav for godkendelsespligtige husdyrbrug. Det indebærer, at der i forbindelse med alle miljøgodkendelser er fastsat et generelt standardkrav til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager på 30 %. Kravet gælder for den del af et husdyrbrug, der udvides, samt for stalde der renoveres. Ved nyetableringer gælder kravet hele det nyetablerede anlæg.

Da det ansøgte omhandler fjerkræ på dybstrøelse, gælder kun et reduktionskrav på 15 %. Det ansøgte projekt opfylder kravet om 15 % ammoniakreduktion. For at opnå ammoniakreduktionskravet køres 90 % af dybstrøelsen direkte ud. Dvs. i praksis køres dybstrøelsen til modtager i Tyskland.

Samlet stiger ammoniakfordampningen fra 3.722 kg N/år til 11.359 kg N/år. De anførte tilpasninger af driften medfører, at ammoniakfordampningen fra stald og lagre reduceres med 652 kg N mere, end hvad der er krævet for at opfylde ammoniakreduktionskravet på 15 %.

For husdyrbrug over 15 DE gælder, at disse ikke må etableres, udvides eller ændres, såfremt de ligger mindre end 10 meter fra de i § 7 nævnte naturolokaliteter.

På et husdyrbrug er det stalde og husdyrgødningslagre, der er hovedkilden til udslip af luftbårent kvælstof (ammoniakfordampning). Ingen af disse anlæg på Kærvej 20 B er placeret nærmere end 10 m fra de særlige naturområder der er omfattet af lovens § 7. Der er ca. 2,3 km fra ejendommen til det nærmeste naturområde omfattet af husdyrlovens § 7.

Naturvurdering for Kærvej 20 B, 6740 Bramming

På ejendommen Kærvej 20 B sker der påvirkning af omgivende naturområder gennem emission af ammoniak fra anlægget. De følgende afsnit belyser konsekvenserne af næringsstofpåvirkningen for nationalt og internationalt beskyttede naturområder og arter.

Ud fra nedenstående redegørelse vedrørende ammoniakpåvirkning fra anlægget, vurderer Esbjerg Kommune samlet set, at godkendelsen med de stillede vilkår ikke vil medføre væsentlige negative konsekvenser for omkringliggende Natura 2000-områder eller de arter og naturtyper, områderne er udpegede for at beskytte. Ligeledes vurderes godkendelsen med de stillede vilkår ikke at medføre væsentlige tilstandsændringer af § 3-beskyttede naturtyper eller væsentlige påvirkninger af yngle- og rasteområder for de strengt beskyttede bilag IV-arter.

Der stilles ikke særlige vilkår i forbindelse med påvirkning af natur omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af § 3-naturområder indenfor 1.000 meter fra anlæg

Der ligger 18 § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 m fra ejendommens anlæg. Der er tale om en mose, 8 ferske enge og 9 søer. Ud fra den beregnede deposition på arealer op til 1.000 m væk er det vurderet, at depositionen på naturområder længere væk end 1.000 m vil være meget lille og derfor som hovedregel ikke vil kunne medføre væsentlig påvirkning. Kun undtagelsesvist og ved meget store husdyrbrug vil det være nødvendigt at stille vilkår for beskyttelse af arealer belig-

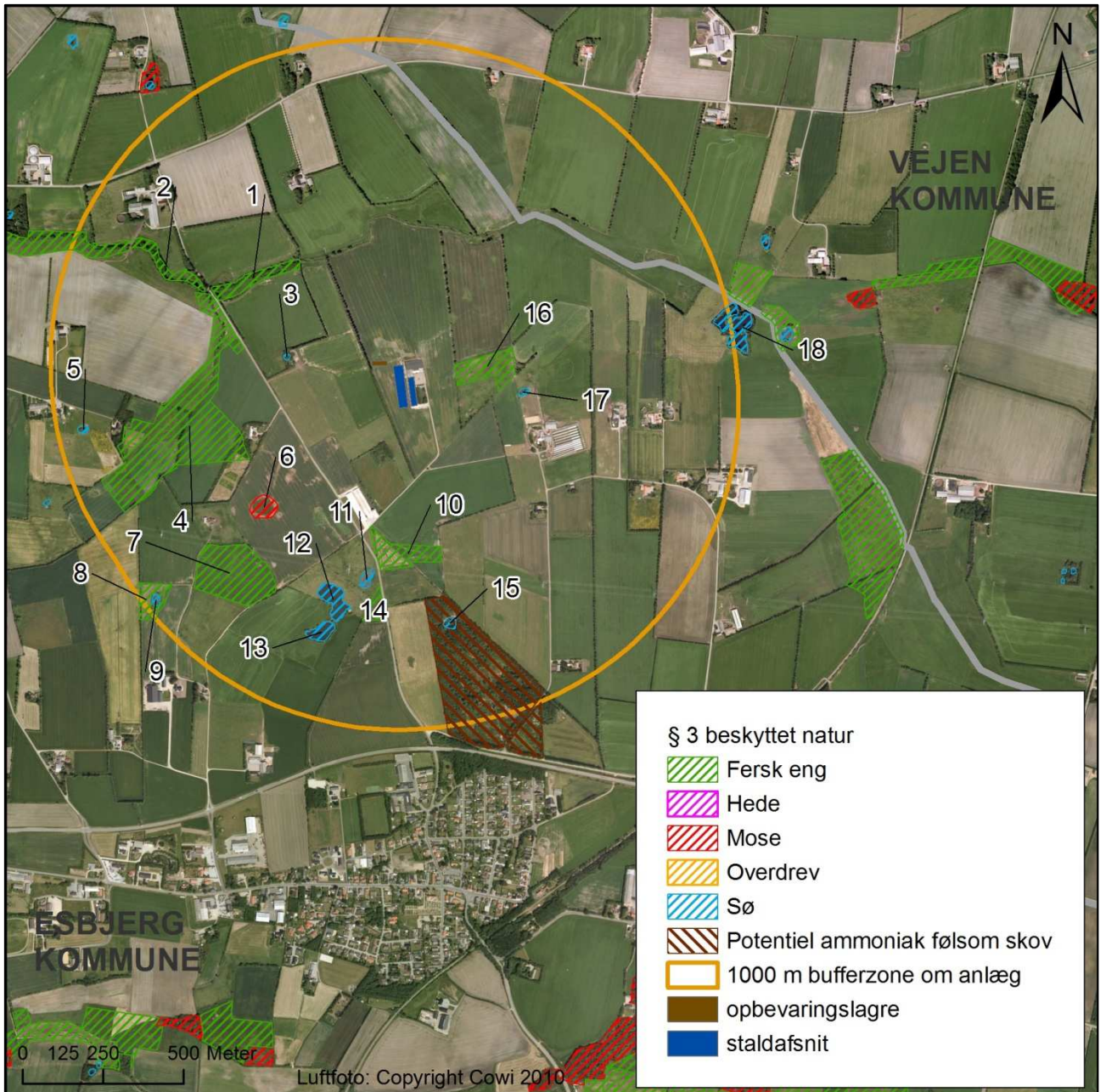
gende længere væk end 1.000 m fra anlægget, hvilket ikke vurderes at være nødvendigt i nærværende sag.

Baggrundsbelastningen med luftbåren kvælstof er på gennemsnitligt 16,7 kg N/ha/år i Esbjerg Kommune. Der kan dog være væsentlige lokale variationer.

Alle naturområder inden for 1.000 m fra anlægget er blevet nummereret med et tal svarende til punkterne angivet på oversigtskortet (kort 4). I tabel 1 ses en oversigt over naturpunkterne med angivelse af den beregnede mer- og totaldeposition. Kvælstofdepositionen på naturområderne er beregnet via ansøgningssystemet på www.husdyrgodkendelse.dk og er oplyst af ansøger.

Naturpunkt (nr., naturtype og database-ident)	Merbelastning (kg N/ha/år)	Totalbelastning (kg N/ha/år)	Afstand fra anlæg (m)	Naturkategori
1. Fersk eng (200287853)	0,6	1,2	370	-
2. Fersk eng (200087848)	-	-	570	-
3. Søb (200089638)	2,0	2,9	250	-
4. Fersk eng (200087855)	1,0	1,4	400	-
5. Søb (1478126)	-	-	900	-
6. Mose (200088805)	1,0	1,4	480	3
7. Fersk eng (200087889)	0,5	0,7	630	-
8. Fersk eng (200087894)	0,3	0,4	900	-
9. Søb (200089689)	-	-	950	-
10. Fersk eng (200087887)	0,6	0,9	382	-
11. Søb (200089680)	0,3	0,5	510	-
12. Søb (200089684)	0,3	0,4	590	-
13. Søb (200089704)	-	-	700	-
14. Fersk eng (200087896)	0,3	0,4	560	-
15. Søb (200089702)	-	-	670	-
16. Fersk eng (200087866)	12,7	19,8	130	-
17. Søb (200089650)	3,2	4,8	320	-
18. Søb (200089629)	0,4	0,7	950	-

Tabel 8. Naturpunkter med beregnet ammoniakbelastning.

Kort 4: Beskyttet natur indenfor 1.000 m fra anlægget.

Ferske enge (1 og 4)

De ferske enge er B målsat og C værdisat mosebunke-/kulturenge. Det vurderes på baggrund af engenes type, at lokaliteternes tålegrænse er i den høje ende af tålegrænseintervallet for ferske enge (15-25 kg N/ha/år). Der kommer en merdeposition på 0,6 kg N/ha/år på eng nr. 1 og en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år på eng nr. 4. Den totale deposition er på hhv. 1,2 og 1,4 kg N/ha/år. Idet baggrundsbelastningen er på ca. 16 kg N/ha/år, vil merdepositionen på de to ferske enge ikke medvirke til en overskridelse af tålegrænsen, og det vurderes derfor, at udvidelsen af anlægget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af lokaliteterne.

Fersk eng (2)

Den ferske eng er en B målsat og C værdisat mosebunke-/kultureng. Ved besigtigelse i 1999 blev der derudover bl.a. registreret hundegræs, fløjlsgræs, lyse-siv, tudse-siv, enårig rapgræs, hvid-kløver, stor nælde og mælkebøtte sp. Det vurderes på baggrund af engens type, at lokalitetens tålegrænse er i den høje ende af tålegrænseintervallet for ferske enge (15-25 kg N/ha/år). Der er ikke foretaget ammoniakdepositionsberregning til engen, idet den er beliggende længere væk, men i samme retning som eng nr. 1. Der er beregnet en merdeposition på 0,6 kg N/ha/år og en samlet deposition er på 1,2 kg N/ha/år på eng nr. 1.

Det vurderes at ammoniakdepositionen på eng nr. 2 er i samme størrelsesorden eller mindre, og idet baggrundsbelastningen er på ca. 16 kg N/ha/år, vil merdepositionen på den ferske eng ikke medvirke til en overskridelse af tålegrænsen, og det vurderes derfor, at udvidelsen af anlægget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af lokaliteten.

Mose (6)

Mosen er en C mål- og værdisat lille isoleret og kulturpåvirket mose. Mosen er naturkategori 3. Mosen er besigtiget i 1999, hvor der bl.a. blev registreret mosebunke, kragefod, star sp. trævlekrone, bukkeblad, glanskapslet siv, kær-snerre, sump-forglemmigej og butsnudet frø.

Det vurderes at tålegrænsen for mosen ligger i den midterste del af tålegrænseintervallet på 15-25 kg N/ha/år. Der kommer en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år og en total depositionen r på 1,4 kg N/ha /år. Det vurderes på baggrund af mosens type, at merdepositionen ikke vil føre til en væsentlig påvirkning af lokaliteten.

Fersk eng (10)

Den ferske eng er en C mål- og værdisat mosebunke eng. Ved besigtigelse i 1999 blev der derudover bl.a. fundet eng-kabbeleje, lyse-siv, hundegræs, kær-tidsel, tagrør, mælkebøtte sp., og hvid-kløver. Det vurderes på baggrund af engens type, at lokalitetens tålegrænse er i den høje ende af tålegrænseintervallet for ferske enge (15-25 kg N/ha/år). Der kommer en merdeposition på 0,6 kg N/ha/år og en total depositionen er på 0,9 kg N/ha /år. Det vurderes på baggrund af engens type, at merdepositionen er så lille, at det ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af lokaliteten.

Ferske enge (7, 8 og 14)

De ferske enge er C mål- og værdisatte kulturenge/mosebunkeenge. Det vurderes på baggrund af engenes type, at lokaliteternes tålegrænse er i den høje ende af tålegrænseintervallet for ferske enge (15-25 kg N/ha/år). Der kommer en merdeposition på 0,3 - 0,5 kg N/ha/år og en total depositionen er på 0,4 - 0,7 kg N/ha /år. Det vurderes på baggrund af engenes type, at merdepositionen er så lille, at det ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af lokaliteterne.

Fersk eng (16)

Den ferske eng er en C mål- og værdisatte kultureng. Engen græsses med kvæg og heste. Den gødskes jævnlige og der er isæt kulturgræsser. Den ferske eng omlægges sjældent. Naturtilstanden er vurderet til at være Moderat. Ved besigtigelse i 2012 er der bl.a. registreret mosebunke, engkarse, fløjlsgræs, eng-rapgræs, kær-ranunkel, manna-sødgræs, lyse-siv, alm. star, hvid-kløver, mælkebøtte sp., stor nælde, alm. rajgræs, glat vejbred, ager-tidsel og horse-tidsel.

Det vurderes at lokalitetens tålegrænse er i den høje ende af tålegrænseintervallet for ferske enge (15-25 kg N/ha/år). Beregningerne viser, at der kommer en merdeposi-

tion på 12,7 kg N/ha/år og en totaldeposition på 19,8 kg N/ha/år på engen. Den beregnede merdeposition sammen med baggrundsbelastningen overstiger den vejledende tålegrænses øverste grænse. Det er dog Esbjerg Kommunes vurdering at engen i forvejen gødskes så meget, at den yderligere påvirkning fra ejendommen, ikke ændrer engens botaniske og strukturelle tilstand og derfor ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af lokaliteten.

Søer (3, 5, 9, 11, 12, 13, 15, 17 og 18)

Omkring anlægget findes 9 mindre søer, der hverken er mål- eller værdisatte. Sø nr. 9 ligger i forbindelse med en fersk eng (8), mens de resterende søer er beliggende isoleret i agerlandskabet.

Der er foretaget ammoniakdepositionsregning til flere af søerne, der viser, at der kommer en merdeposition på 0,3 - 3,2 kg N/ha/år og en totale belastning på 0,4 - 4,8 kg N/ha/år. Beregningen af ammoniakdepositionen til søer er behæftet med usikkerhed, da beregningsmodellen i ansøgningsystemet ikke ukritisk kan anvendes til søer. Ammoniakdepositionen på søer er beskeden, da ruheden af søers overflade er lav, og den reelle ammoniakdeposition på søerne vil derfor formentlig være lavere end angivet.

Søer i det åbne land vurderes normalt ikke at være særskilt kvælstoffølsomme, derimod er de ofte følsomme overfor tilførsel af fosfor. I den konkrete sag vurderes dette, at være tilfældet for de omkringliggende søer.

Søer er ofte levested for forskellige paddearter. Flere af de paddearter, der forekommer i Esbjerg Kommune, er endvidere beskyttet efter habitatdirektivets bilag IV. Der er ikke kendskab til lokale forekomster af bilag IV arter knyttet til søerne omkring anlægget.

Da søerne omkring anlægget som nævnt ikke vurderes at være kvælstoffølsomme, er det Esbjerg Kommunes vurdering, at den ansøgte udvidelse ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af søernes biologiske tilstand, eller deres egnethed som yngle- eller rastested for bilag IV arter.

Potentiel ammoniakfølsom skov (19)

Området omkring sø nr. 15 er udpeget som potentiel ammoniakfølsom skov. Skoven er plantet efter 1900 - 1960 idet de ikke fremgår af de historiske målebordsblade fra 1900 - 1960 på Danmarks Miljøportal. Det vurderes derfor at skoven ikke er ammoniakfølsom.

Ammoniakdepositionsregning til skoven viser, at der en merdeposition på 0,3 kg N/ha/år, og en total belastning på 0,5 kg N/ha/år.

Idet skoven ikke vurderes at være ammoniakfølsom, er det Esbjerg Kommunes vurdering, at udvidelsen på Kærvej 20B ikke medføre nogen væsentlig påvirkning af skovområdet.

Naturområder i Vejen Kommune

Umiddelbart øst for sø nr. 18 findes flere naturområder, der er beliggende i Vejen Kommune. Det drejer sig om 4 ferske enge og 2 moser (kategori 3 natur). Esbjerg Kommune har derfor foretaget en naturhøring hos Teknik og Miljø i Vejen Kommune. Naturområderne er beliggende mere end 1.000 m fra anlægget, og den beregnede merdeposition er på 0,1 - 0,4 kg N/ha/år og den samlede deposition er på 0,1 - 0,7 kg N/ha/år. Naturarealerne er ikke beliggende i Natura 2000 område eller er særlig ammoniakfølsomme. Det er derfor Vejen Kommunes vurdering, at den øn-

skede udvidelse på Kærvej 20 B ikke medfører væsentlig påvirkning af naturområder beliggende i Vejen Kommune.

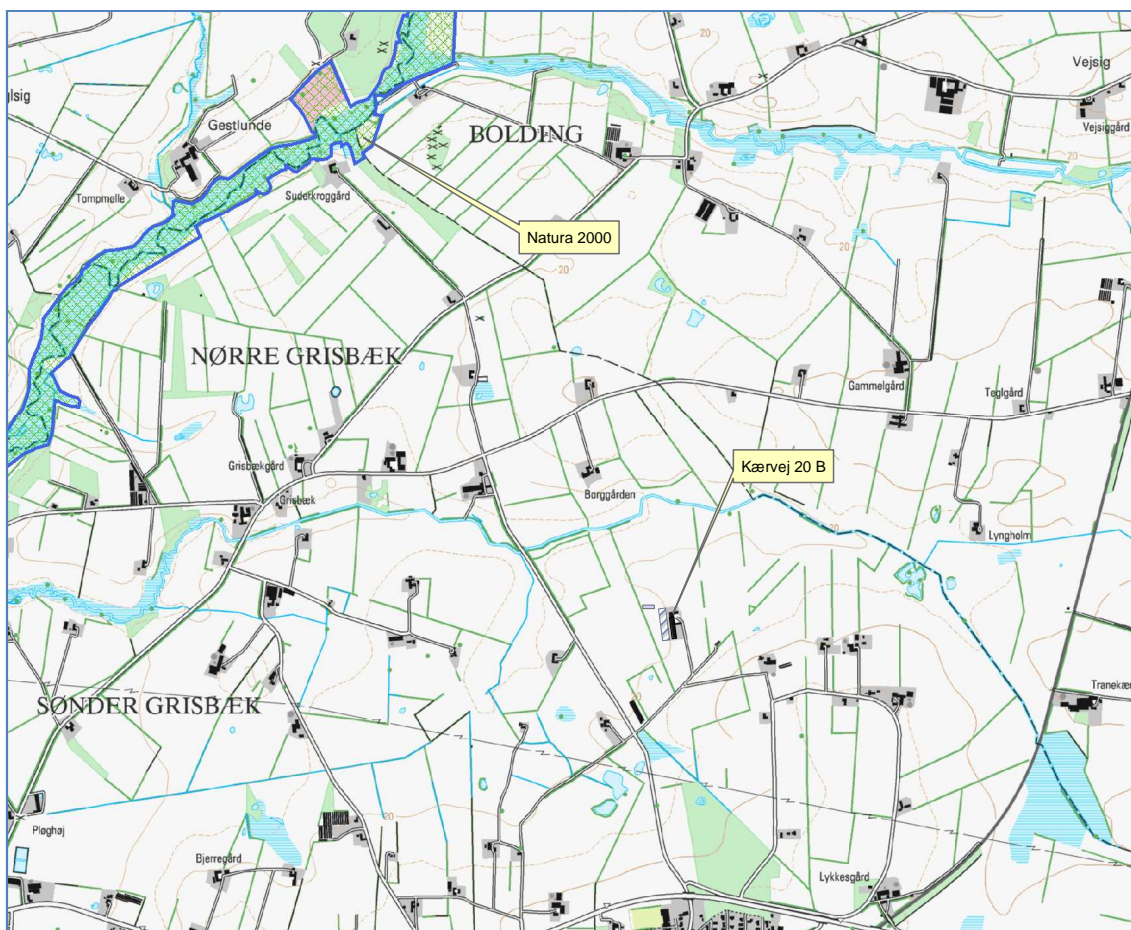
Samlet vurdering, herunder kumulative effekter fra andre ejendomme

På grundlag af ovenstående gennemgang af påvirkning for de enkelte naturpunkter, vurderes det, at der ved det ansøgte ikke vil ske væsentlig påvirkning af naturområder omkring anlægget.

Ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg

Påvirkningen af naturområder ved ammoniak mere end 1.000 m fra anlægget vurderes som tidligere nævnt at være så lille, at den ikke kan forventes at have væsentlig betydning.

Nærmeste Natura 2000-område er beliggende ca. 2,2 km nordvest for anlægget. Det drejer sig om område nr. 90 – Sneum Å og Holsted Ådal, der omfatter EF habitatområde nr. 79 – Sneum Å og Holsted Ådal. Se kort 5. Udpegningsgrundlaget fremgår af bilag 2.

Kort 5: Natura 2000 område (EF-habitatområder 79 – Sneum Å og Holsted Ådal)

Nærmeste kvælstoffølsomme habitatnaturområde er et rigkær, der er beliggende ca. 2,3 km nordvest for anlægget.

Der er foretaget ammoniakdepositionsberegning til det nærmest punkt på Natura 2000 området, og beregningen viser at der ikke kommer nogen merdeposition og den totale deposition på området er på 0,1 kg N/ha/år.

Det påhviler det altid den godkendende myndighed at sikre, at de særlige beskyttelses-interesser der er forbundet med internationale naturbeskyttelsesområder. Med afsæt i Waddenzee-dommen (EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02) fastlægges det, at der skal foretages en konsekvensvurdering hvis:

- der foreligger sandsynlighed eller risiko for, at projektet vil påvirke habitat-områder væsentligt (præmis 43)
- en konsekvensvurdering skal gennemføres, hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 45)
- et projekt anses for at kunne påvirke et habitatområde væsentligt, når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning (præmis 49)

Det fremgår endvidere af Waddenzee-dommens præmis 61, at en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3 indebærer, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området, og der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konklusionen på konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet. En sådan vished er opnået, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger.

Områdernes bevaringsmålsætning fremgår af vand- og Natura 2000-planerne. Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 fremgår følgende: "I de forslag til Natura 2000-planer, der er sendt i høring i september 2010, fremgår det, at reduktion af kvælstofdeposition på Natura 2000-områdernes habitatnaturtyper forventes at ske gennem en kommende ændring af husdyrgodkendelsesloven. Med overholdelse af beskyttelsesniveauerne fastlagt i nærværende bekendtgørelse gennemføres den nævnte reduktion af kvælstofdepositionen på de sårbare naturområder i Natura 2000-områderne. I forhold til de forslag til vandplaner efter miljømålsloven, der er blevet sendt i høring samtidig med forslag til Natura 2000-planer, indgår miljøgodkendelse af husdyrbrug som bidrag til opfyldelsen af planernes miljømål ved overholdelse af de i denne bekendtgørelses fastlagte beskyttelsesniveauer. Vand- og Natura 2000-planerne giver derfor ikke i sig selv anledning til en skærpeelse af beskyttelsesniveauerne."

I den konkrete sag vurderer Esbjerg Kommune, at den samlede kvælstofdeposition fra anlægget er så lille, at der ikke vil ske en væsentlig påvirkning af Natura 2000-området eller de arter og naturtyper, områderne er udpeget for at beskytte, heller ikke når en kumulative effekt fra andre ejendomme medregnes. Kommunen bemærker endvidere, at beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er overholdt, jf. bilag 3 i bekendtgørelsen. Esbjerg Kommune finder derfor ikke, at der er grundlag for at stille skærpede vilkår eller meddele afslag for hvad angår ammoniakpåvirkning af Natura 2000-områder fra anlæg.

Påvirkning af § 3-naturområder gennem markbidrag

Al husdyrgødning eksporteres, og der indgår derfor ingen udbringingsarealer i denne vurdering.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

Af habitatdirektivets bilag IV fremgår en række særlige dyre- og plantearter, der kræver streng beskyttelse. Esbjerg Kommune har konkret vurderet det ansøgte projekt i forhold til hvorvidt dyrearternes yngle- og rasteområder kan beskadiges i arternes naturlige udbredelsesområde, og af hvorvidt plantearterne kan blive ødelagt, som følge af det ansøgte. Til vurderingen af arternes udbredelse og levesteder er anvendt "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" (faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser) og kommunens øvrige kendskab til arternes forekomst.

Ud fra det generelle kendskab til arternes forekomst i Esbjerg Kommune vurderes det, at der kan være *vandflagermus*, *sydflagermus*, *markfirben* og *spidssnudet frø* indenfor området. Derudover er der specifikt kendskab i kommunen til forekomster af *grøn mosaik guldsmed* (ca. 16,9 km sydvest for anlægget), *strandtudse* (ca. 10,4 km sydvest for anlægget), *løgfrø* (ca. 6 km sydvest for anlægget) og *birkemus* (ca. 21,3 km syd for anlægget).

Vedrørende arterne *grøn mosaikguldsmed*, *birkemus*, *løgfrø* og *strandtudse* vurderer Esbjerg Kommune, ud fra afstanden til de kendte forekomster og jf. gennemgangen vedrørende påvirkning af naturområder fra ammoniakdeposition fra anlæg, at der ikke vil ske væsentlig påvirkning arternes yngle- og rastesteder ved det ansøgte.

Flagermus benytter ofte hulheder i træer eller huse som opholdssted om dagen og under vinterdvalen. Føden består af insekter som fanges i luften nær vådområder, marker, skove og levende hegn. De enkelte arter af flagermus har forskellige præferencer mht. fødesøgningsområde. Der er ingen registreringer af flagermus nær ejendommens anlæg, men det kan ikke udelukkes at én eller flere arter kan raste eller yngle i området. Det ansøgte vurderes ikke at have en negativ indflydelse på flagermus, da hverken opholdssteder eller fødegrundlag påvirkes.

Især solbeskinnede skrånninger med veldrænet jord og lav vegetation kan være potentielle yngle- eller rasteområder for *markfirben*. Udvidelsen af bedriften vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af markfirben, da der ikke er potentielle yngle- eller rastesteder i nærheden af anlægget.

Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder lige fra ganske små vandhuller til bredden af store søer, og fra helt overskyggede ellesumpe til fuldstændig lysåbne vandhuller. Den største ynglesucces opnår arten i vandhuller uden fisk (fjender), det kan ofte være vandhuller, der tørrer ud i perioder. Spidssnudet frø er i høj grad afhængig af, at der nær ynglestederne findes gode levesteder på land. De bedste forhold er enge og moser, hvor unge individer kan finde deres føde. Rasteområderne findes især i fugtige områder. I sumpede områder tæt på ynglestederne, herunder bredzonen, overlapper yngle- og rasteområder. Udvidelsen af husdyrproduktionen på Kærvej 20B vurderes ikke at have en negativ effekt på en eventuel bestand af spidssnudet frø, da potentielle yngle- eller rastesteder ikke påvirkes væsentligt.

Snæbel forekommer dels i Vadehavet og dels i flere af de større tilstødende vandløb. Den vokser op i Vadehavet hvorfra den søger op i de tilstødende større vandløb

for at gyde. Efter gydningen opholder en del af fiskene sig i de nedre dele af vandløbene, før de vender tilbage til Vadehavet. Snæbelen er primært sårbar overfor direkte udledninger, herunder af næringsstoffer. På baggrund af ovenstående vurderinger af påvirkning af vandløb og marine områder, vurderes snæbelens yngle- og rasteområder ikke at blive beskadiget som følge af næringsstof-udvaskningen fra projektet.

Marsvin kan findes stort set overalt i Vadehavet, uden at Vadehavet dog er et kerneområde for arten. Senest er flere åbne havområder i stedet udpeget som habitatområder for arten. For artens forekomst i Vadehavet vurderes, på baggrund af ovenstående undersøgelse af påvirkninger af Vadehavet, at dens yngle- og rasteområder ikke vil blive beskadiget som følge af næringsstof-udvaskningen fra projektet.

Samlet konkluderes på baggrund af ovenstående vurderinger, at projektet ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for de forekommende bilag IV-dyrearter. Der kendes ikke til forekomster af bilag IV-plantarter som kan påvirkes eller ødelægges af projektet.

Nitrat til overfladevand – marine områder, vandløb og søer

I ansøgningen indgår ingen udbringningsarealer, da al husdyrgødning transporteres til forarbejdning i Tyskland.

Fosfor til overfladevand – marine områder, vandløb og søer

I ansøgningen indgår ingen udbringningsarealer, da al husdyrgødning transporteres til forarbejdning i Tyskland.

Nitrat til grundvand - nitratfølsomme vandindvindingsområder

I ansøgningen indgår ingen udbringningsarealer, da al husdyrgødning transporteres til forarbejdning i Tyskland.

Bedst tilgængelige teknologi (BAT)

Med begrebet "bedst tilgængelig teknologi" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed og som samtidig er afvejet i forhold til fordele og økonomiske udgifter.

En ansøgning om miljøgodkendelse skal indeholde en redegørelse for husdyrbrugets valg eller fravalg af BAT beskrevet i Miljøstyrelsens vejledninger, Miljøstyrelsens BAT-blade og teknologibeskrivelser, Landscentret BAT-byggeblade samt BREF-dokumentet for intensiv svine- og fjerkræavl. BREF-dokumentet er ikke gældende for kvægbrug, men selve principperne i BREF-dokumentet, vurderes dog også at kunne anvendes for kvægbrug.

Miljøstyrelsen har for forskellige typer af husdyrbrug udgivet en række vejledende emissionsgrænseværdier ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi (BAT). Grænseværdierne angiver hvilket niveau for emission der er opnåelig ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi. Grundlaget for reduktionen i næringsstofforureningen er i lovgivningen baseret på, at der kan anvendes differentierede

virkemidler. Det er således op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i anvendelse for at nå de vejledende emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak (stald og lager)

Miljøstyrelsen har fastlagt den vejledende emissionsgrænseværdi⁴ for ammoniak ud fra det princip, at enkeltteknologier med reduktionsomkostninger, der overstiger 100 kr. pr. kg. reduceret N, ikke bør indgå i vurderingen.

Dybstrøelse er eneste staldtype til slagtekyllingeproduktion i Danmark. Driften er alt ind – alt ud, efterfulgt af en tomgangsperiode. For at tilgodese dyrenes velfærd er belægningen begrænset til max. 40 kg/m². Gulvet i hele stalden forsynes med strøelsesmateriale.

I eksisterende stald sker der ingen gennemgribende renovering.

Ifølge miljøstyrelsens vejledning kan emissionsgrænseværdien for den samlede, årlige ammoniakemission fra anlægget, som er opnåelig ved anvendelse af BAT, beregnes til 11.872 kg NH₃-N. Beregninger af emissionsniveauet fremgår af nedenstående:

Beregnet BAT-niveau for den samlede produktion på 378,75 DE:

Eksisterende anlæg:

91,90 DE x 2000 sl.kyl./DE x 17,8 kg NH ₃ -N/1000 sl.kyl.	=	3271 kg NH ₃ -N
17,30 DE x 3000 sl.kyl./DE x 11,9 kg NH ₃ -N/1000 sl.kyl.	=	618 kg NH ₃ -N

Nye anlæg:

226,85 DE x 2000 sl.kyl./DE x 14,8 kg NH ₃ -N/1000 sl.kyl.	=	6715 kg NH ₃ -N
42,70 DE x 3000 sl.kyl./DE x 9,9 kg NH ₃ -N/1000 sl.kyl.	=	1268 kg NH ₃ -N

BAT-niveau:

11.872 kg NH₃-N

I ansøgningen på Kærvej 20 B er der en samlet årlig ammoniakemission på 11.359 kg NH₃-N. Da dette niveau for ammoniakemission er lig eller mindre end den vejledende emissionsgrænseværdi vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse ammoniakemissionen fra stald og lager ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

De virkemidler der kan anvendes til at reducere ammoniakemissionen er primært knyttet til valg af staldsystem/-teknologi, fodringstiltag, samt opbevaring af husdyrgødning.

De virkemidler der er anvendt på Kærvej 20 B fremgår af følgende redegørelse vedrørende staldindretning, fodringstiltag og opbevaring af husdyrgødning.

Staldsystem/-teknologi

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og staldsystem/-indretning:

- Der anvendes fast gulv med dybstrøelse, som er eneste staldsystem til slagtekyllingeproduktion i Danmark. Dette svarer til referencestaldsystemet.

⁴ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Husdyrbrug med konventionel produktion af slagtekyllinger, Miljøstyrelsen, maj 2011.

Fravalg af staldsystem:

Der er lavet følgende betragtning vedrørende anvendelse af BAT.

Der findes til dato to BAT byggeblade der vedrører fjerkræproduktion. Det drejer sig om systemer til tørring af gødningen, for derved at nedsætte ammoniakfordampningen.

1. Fjerkræ - Æglæggere, skrabeægstald: Gr. nr.: 105.02-51
2. Fjerkræ - Æglæggere, burægstald: Gr. nr.: 105.02 - 52

Der er en forudsætning for systemerne at stalden har gødningsbånd eller gødningskælder. I den ansøgte produktion går dyrene på dybstrøelse, og forudsætningen for etablering af gødningstørringsanlæg er således ikke til stede. På den baggrund er gødningstørring fravalgt i denne ansøgning.

Fravalg af luftvaskere:

Der findes BAT Teknologiblade ang. luftvaskere. Disse er afprøvet og testet i svinestalde.

Der er afprøvet en prototype luftrensning til fjerkræproduktion (Marts 2008):
http://www.lr.dk/bygningerogmaskiner/informationsserier/info-byggeriogteknik-gratis/0065_mhj_pdf_stub.htm

Kemisk luftrensning

Der findes Teknologiblade angående kemisk luftrensning med syre – slagtekyllinger. Der er afprøvet en prototype luftrensning til fjerkræproduktion. Luftrenseren blev afprøvet i en slagtekyllingestald, over en periode på et hold kyllinger (35 dage). Denne renser er ikke sat i produktion, da afprøvningen viste en række problemstillinger der skal løses, før den evt. bliver sat i produktion.

I fjerkræproduktion er støvet meget fedtet, dette sætter sig i renseren, som derved får reduceret effekt. De ansøgte produktioner har forskellige holdrotationsperioder.

Der kan således forventes betydelige større problemer med tilstopning af luftrenseren, end det var tilfældet i afprøvningen. Dette gør at driftsstabiliteten ikke kan forventes at være tilfredsstillende. På den baggrund er luftvaskere fravalgt i denne ansøgning, da det ikke kan anbefales at opsætte en prototype luftvasker, med udokumenteret driftsstabilitet og mulighed for rengøring.

Biologisk luftrensning:

Der er ingen BAT Teknologiblade med biologisk luftrensning. Der er endvidere ikke muligt at benytte biologisk luftrensning i stalde med holddrift, hvor stalddene står tomme i perioder.

Fodringstiltag

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og foder:

- Der anvendes fasefodring for at opfylde kyllingernes krav til næringsstoffer til tilvækst og reproduktion.
- Der anvendes færdigfoder tilsat fytase.
- Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at det er BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

Slagtekyllinger, 35 dage:

3,29 kg foder pr. produceret slagtekylling (normtal) og 2,02 kg tilvækst pr. produceret slagtekylling (normtal). I henhold til Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler, planperioden 1. august 2011 til 31. juli 2012).

Der anvendes foder med et gennemsnitligt proteinindhold på 20,3 % (normtal). Total fosfor i foderet ligger under eller imellem 0,35-0,80 % i foderblandingen. Der anvendes færdigfoder tilsat fytase, svarende til 520 FTU (fytaseunits) pr. kg. færdigfoder.

Slagtekyllinger, 42 dage:

4,69 kg foder pr. produceret slagtekylling (normtal). I henhold til Plantedirektoratets vejledning om gødsknings- og harmoniregler, planperioden 1. august 2011 til 31. juli 2012).

Der anvendes foder med et gennemsnitligt proteinindhold på 19,92 % (normtal). Total fosfor i foderet ligger under eller imellem 0,35-0,80 % i foderblandingen. Der anvendes færdigfoder tilsat fytase, svarende til 520 FTU (fytaseunits) pr. kg. færdigfoder.

Der anvendes fasefodring for at opfylde kyllingernes krav af næringsstoffer til tilvækst og reproduktion. Færdigfoder opbevares i lukkede siloer tilknyttet hver stald. Der anvendes tidssvarende foderplanlægning og udfodringsteknikker, der er med til at begrænse spild og tab af næringsstoffer til miljøet.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til fodringstiltag har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknologi. Der stilles i godkendelsen vilkår om foderets maksimale indhold af protein og fosfor, samt anvendelse af foder tilsat fytase.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Miljøstyrelsen har baseret emissionsgrænseværdien for fosfor på en enkelt fosforreducerende teknik, som omfatter optimering af fosforudnyttelsen. Denne teknik vurderes samtidig at være omkostningsneutral. Emissionsgrænseværdien er fastlagt til hhv. 16,64 kg P/DE (35 dage) og 17,64 kg P/DE (42 dage) ab lager.

I ansøgningen på Kærvej 20 B er der beregnet en udledning på 36,3 kg P/DE ab lager.

I ansøgningen på Kærvej 20 B reduceres udledningen af fosfor ved at al husdyrgødning transporteres til videreforarbejdning i bl.a. biogasanlæg i Tyskland. Desuden er der redegjort nærmere for foder i relation til BAT i ovenstående afsnit vedrørende ammoniakreduktion.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at begrænse fosforudledningen ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der stilles vilkår til at al husdyrgødning transporteres til videreforarbejdning i f.eks. biogasanlæg.

Opbevaring af husdyrgødning

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og opbevaring af husdyrgødning:

- Der opbevares ikke flydende husdyrgødning på ejendommen.
- 90 % af dybstrøelsen læsses direkte fra stalden på lastbiler og transporteres til videreforarbejdning i Tyskland. Det foregår på befæstet areal ved port i stalden.
- Den øvrige del opbevares kortvarigt i markstak inden det læsses på lastbiler og transporteres til Tyskland. Gødningen anbringes i en lukket stak. Tørstofindhold er mellem 30 – 40 %. Placering skiftes årligt. Markstakken placeres hensigtsmæssigt i forhold til naboer og følsomme naturarealer. Lagret tilføres gødning fra staldanlæg ved hvert holdskifte.

Ansøgers redegørelse er i overensstemmelse med BREF dokumentet der angiver, at for så vidt angår BAT ved opbevaring af flydende husdyrgødning omfatter dette en stabil beholder der kan modstå påvirkning og som er tæt og beskyttede mod tæring; at gylle kun omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning; samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag.

Der stilles vilkår om mængden af dybstrøelse der køres direkte ud (transport til Tyskland).

Øvrige parametre ved vurdering af "bedst tilgængelig teknologi"

Vurderingen af BAT i forbindelse med udvidelse på Kærvej 20 B foretages også i forhold til følgende parametre:

- Management
- Forbrug af vand og energi
- Udbringning af husdyrgødning

Management

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og management:

- Personale bliver oplært i pasning af fjerkræ. Ejer eller uddannet personale vil være ansvarlig for daglig tilsyn.
- I forbindelse med daglig management bliver der ført kontrol med: Ventilations indstillinger, staldtemperatur og lysprogrammer. Der føres daglig kontrol med vandforbrug.
- Der er udarbejdet beredskabsplan, som sikrer, at der i forbindelse med uheld kan ske hurtig og målrettet indsats til begrænsning af forurening af det eksterne miljø
- I forbindelse med daglig management bliver der ført kontrol med: foder og dødelighed.
- Anlæg og bygninger vedligeholdes løbende, større eftersyn af anlæg ved ud-sætning af kyllinger 7 – 8 gange årlig.
- I denne produktion opfedes kyllingerne på dybstrøelse udlagt direkte på gulv. Strøelsen og gødningen fjernes efter hver rotation.
- Dyrene tilses dagligt ifølge reglerne i Lov om hold af Slagtekyllinger (lov nr. 687 af 22/6-2011) og Bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og ruge-

ægsproduktion (Bek. nr. 757 af 23/06-2010). Foder, vand og klima i stald kontrolleres mindst en gang daglig. Kyllingerne vejes med jævne mellemrum for at sikre at tilvæksten hos dyrene udvikler sig tilfredsstillende.

Slagtekyllingeproduktionen er en meget specialiseret produktion. Hver producent råder ofte over flere huse, og nogle gange også over flere ejendomme med slagtekyllinger.

En slagtekylling udruges på specielle rugerier, og leveres til produktionsbesætningen som daggammel kylling. Ved indsætning vejer den ca. 45 g, efter 30-45 dage i produktionsstalden vejer kyllingen mellem 1.580 og 2.920 g og er klar til at blive slagtet.

Normalt bruges 3-7 dage mellem hvert hold til vask og klargøring, det betyder, at der kan produceres 6 - 8,5 hold hvert år i hver stald. Hvis der er flere stalde på samme ejendom, kører de normalt med samme alder, det er en strategi for vaccination og sygdomskontrol på ejendomsniveau.

Alt ind alt ud, drift:

Slagtekyllingeproduktionen foregår som alt ind alt ud. Efter hvert hold rengøres stalden grundig med vand og desinficeres, herefter følger en tomgangsperiode. I tomgangsperioden er der ingen dyr på ejendommen.

Rengøringen starter med at al gødningen fra stalden fjernes og køres til oplagring. Herefter vaskes stald og inventar. Specielt rengøres ventilation udvendig og indvendig, ligesom fodersiloer tømmer og rengøres. Stald, forrum, arealer ved udgange og fodersiloer desinficeres.

Efter en tomgangsperiode hvor stalden står tom og rensed, gøres klar til nye dyr. Opvarmning og udtørring af stalden påbegyndes. Inventaret samles og afprøves, der tilføres en passende mængde strøelse. Der fyldes nyt foder i silo. Minimum 2 dage før de nye dyr kommer øges opvarmningen så hele stalden er ca. 33 grader, når de daggamle kyllinger bliver leveret direkte fra rugeriet.

Den første tid er varme vigtig. Det er desuden vigtig med en vis fugtighed i stalden, for ellers får kyllingerne problemer med for lille vandoptagelse. Foder og rent vand er vigtig, især i starten. I løbet af 2-3 uger sænkes temperaturen til 18 - 22 grader, lysprogrammer og foderfaser benyttes til at opnå den ønskede udvikling på den ønskede tid. Vand- og fodersystemer tilpasses hele tiden til dyrenes udvikling og størrelse.

Den daglige pasning består i at tilse dyrene og at sørge for at foder, vand og klima er optimal i forhold til dyrenes udvikling. Der indsamles døde dyr og foretages inspektion to til flere gange daglig. Drikkesystem renses regelmæssig, så der altid er frisk drikkevand. Drikkenipler og fodertrug kan justeres så de er tilpasset dyrenes udvikling bedst muligt. Pasningen består desuden i at foretage diverse vaccinationer og indsendelse af prøvemateriale i henhold til gældende salmonella kontrol.

Når kyllingerne har opnået en vægt på 1.580 - 2.920 g er de slagteklare, den vægt opnås efter 30-45 dage. Så indfanges og flyttes de vha. fangemaskiner og transportkasser, til modtagelsen på slagteriet.

Indfangning foregår normalt med maskiner som fylder kyllingerne i kasser. Kasserne stables på lastbilen. Lastbilen er indrettet til transport af slagtekyllingerne, dvs.

klima under kørslen kan reguleres, ligesom på og aflæsning foregår uden fare for dyrene. Belægningen i kasserne tilpasses, så dyrene ikke lider overlast under transporten. Når kasserne er tømt på slagteriet, vaskes og desinficeres både kasserne og det øvrige transport- og indfangnings materiel.

Når stalden er tømt skal den rengøres på ny og gøres klar til næste hold kyllinger. Tømning foregår indenfor nogle timer, rengøring og vask af stalden foregår typisk i løbet af 1 – 2 dage. En rotation tager 5 – 7 uger.

I denne produktion opfedes kyllingerne på dybstrøelse udlagt direkte på gulv. Strøelsen og gødningen fjernes efter hver rotation. Dyrene tilses dagligt ifølge reglerne i bekendtgørelse af lov om hold af slagtekyllinger (bek. nr. 687 af 22/06-2011).

Foder, vand og klima i stald kontrolleres mindst en gang daglig. Kyllingerne vejes med jævne mellemrum for at sikre at tilvæksten hos dyrene udvikler sig tilfredsstillende. Anlæggets drifts kontrolleres ugentlig, der opgøres produktionsdata. I forbindelse med holdskifte kontrolleres anlæg og inventar samt bygninger indvendig og udvendig.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til management har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknologi.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at der som minimum sker en kvartalsvis registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette. Som tidligere nævnt under ovenstående afsnit om driftsforstyrrelser og uheld, stilles vilkår om, at den udarbejdede beredskabsplan for husdyrbruget skal opdateres årligt og være tilgængelig for bedriftens medarbejdere.

Forbrug af vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vand og energiforbruget, at forebygge spild fra drikkevandsinstallationer og reparere evt. lækager, at anvende naturlig ventilation i videst muligt omfang, at optimere evt. ventilationssystem og at installere energibesparende belysning.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og vand og energiforbrug:

- Renhold af ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) gennemføres årligt og noteres i logbog. I forbindelse med holdskifte rengøres og kontrolleres ventilationen indvendig og udvendig.
- Ventilationen er trinvis styret med følere som registrerer temperatur og luftfugtighed. Der er stigende belægning i stalden i hele produktionsperioden, variationen i ventilationsbehov stammer fra belægningsstigningen og til dels fra årstidsvariation.
- Der er valgt lavenergilysstofrør i staldene. Belysningen reguleres i forhold til kyllingernes alders- / udviklingstrin. Dagslængden reguleres og følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktions trin.
- Der rengøres konsekvent med koldt vand. Hus og inventar sættes i blød inden rengøringen igangsættes. Rengøringen omfatter alt inventar, staldrum og indvendig og udvendige dele af fodringsanlæg og ventilationsanlæg. Rengøringen afsluttes med desinfektion, efterfulgt af en tomgangsperiode.

- Der foretages jævnlig inspektion af drikkevandsinstallationer (minimum 2 gange om ugen) med henblik på reduktion af vandforbruget.
- Drikkepipler placeret på langs i hus for at lette kyllingernes adgang. Der monteres spildopsamling under nipler.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til vand- og energiforbrug har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknologi.

Som nævnt under management stilles der i godkendelsen vilkår om, at der minimum sker en kvartalsvis registrering af vand – og energiforbrug for at bibeholde og øge fokus på forbruget og muligheder for at reducere dette.

Udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at tilpasse den gødningsmængde, der skal spredes på marken med arealet og afgrødernes behov; undgå at sprede gødningen når marken er mættet med vand, er oversvømmet eller dækket af sne; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstof optag forekommer.

De nævnte virkemidler til at reducere nitratudvaskningen og ammoniakfordampningen i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er implementeret i den nuværende lovgivning på husdyrområdet. Heraf kan nævnes harmonikrav, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes, bindende normer for den totale kvælstofanvendelse i markdriften samt krav til kvælstofudnyttelse.

I ansøgningen er der redegjort for følgende vedrørende BAT og udbringning af husdyrgødning:

- Der udbringes ikke husdyrgødning, da dette transporteres til forarbejdning i bl.a. biogasanlæg i Tyskland.

Esbjerg Kommune vurderer, at husdyrbruget med hensyn til udbringning af husdyrgødning har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknologi. Esbjerg Kommune vurderer, at det niveau der er opnåeligt ved anvendelse af BAT i relation til udvaskning af nitrat og ammoniakfordampning ved anvendelse af husdyrgødning i marken, allerede er opnået via krav fastsat i gældende lovgivning.

Samlet vurdering af anvendelse af "bedst tilgængelige teknologi"

Samlet set vurderer Esbjerg Kommune, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknologi for alle de ovennævnte punkter. Det vurderes, at det som følge af BAT redegørelsen ikke er nødvendigt at skærpe det gældende beskyttelsesniveau.

I forbindelse med næste revurdering af miljøgodkendelsen vil der ske en vurdering af hvorvidt husdyrbruget fortsat opfylder kravene til anvendelse af "bedste tilgængelige teknik" og herunder en vurdering af behovet for reovering af staldene.

Ophør

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderrester blive fjernet, og blive tilført harmoniareal eller leveret til gødningsaftager. Stalde vil blive rengjort og desinficeret. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Esbjerg Kommune. Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, medens nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes. Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

Esbjerg Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget ved ophør skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare.

Alternative muligheder

0-alternativet er lig med den eksisterende produktion. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne. I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugerhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides.

Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige, samfundsmæssige og landskabelige konsekvenser, det giver.

Høring

I forbindelse med den 6 ugers offentlige høring er der ikke kommet bemærkninger til projektet.

Samlet vurdering

Esbjerg Kommune vurderer, at der kan meddeles tilladelse til det ansøgte da:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Udvidelse og drift af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Bilag 1

Vejledning om etablering og overdækning af kompost i markstakke

Skov- og Naturstyrelsen, september 2004

Vejledning om etablering og overdækning af kompost i markstakke samt overdækning af fast gødning

Indledning

I Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 604 af 15. juli 2002, stilles der blandt andet skærpede krav til overdækning af markstakke og møddinger. I § 11, stk. 1 er det præciseret, at kompost med et tørstofindhold på mindst 30 % må oplagres i marken, såfremt oplaget er overdækket med kompost dug eller lufttæt materiale. Bestemmelsen trådte i kraft den 1. august 2004. Kravet om overdækning gælder ligeledes for fast gødning uden daglig tilførsel ifølge § 12 stk. 2.

De skærpede krav til overdækning har som formål at begrænse ammoniaktabet og er en del af Ammoniakhandlingsplanen fra 2001. Den øgede fokusering på ammoniaktabet inkl. kravet om overdækning har medført behov for modernisering af afsnit 5.1 vedrørende § 11 stk. 1 i vejledning nr. 7/1993 fra Miljøstyrelsen. Den reviderede tekst fremgår af det følgende.

Hvad må lægges i markstak?

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (incl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Kompost må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i en stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken. Dybstrøelse fra fjerkræstalde kan være kompostlignende allerede efter 1-2 måneder.

En undtagelse er dybstrøelse fra svinestalde uden separat gødeareal. Svin fordeler ikke gødningen naturligt over hele måtten, som f.eks. kvæg gør det, men gøder i stedet i afgrænsede områder. Der er derfor risiko for, at gødningsmåtten bliver uhomogen med områder hvor tørstofindholdet er betydeligt under 30 %. For at modvirke risikoen for udvaskning fra markstakke fra sådanne stalde, skal der udlægges betydelige mængder halm på jorden under markstakken, f.eks. et lag svarende til et stempelslag af en bigballe.

I svinestalde med separat gødeareal, afsættes en meget stor del af gødningen her, og dybstrøelsen i lejearealet bliver mere homogen og tør. Den kompostlignende gødning fra lejearealet kan dermed umiddelbart opbevares i markstak, mens gødningen fra det separate gødeareal ikke kan opbevares i markstak.

Gødningsmåtten under kalve- og svinehytter kan tilsvarende kompostlignende dybstrøelse opbevares i markstak forudsat stakken overdækkes.

Etablering og vedligeholdelse af dybstrøelsesmætter i kvæg- og svinestalde

Inden der indsættes dyr i stalden, boksen eller stien, skal der udlægges et tykt lag halm, der kan absorbere gødning og urin og dermed sikre omsætningen. En velfungerede og homogen måtte sikres ved at der jævnlige, gerne dagligt, tilføres strøelse. Strøelsen skal fordeles i stalden, boksen eller stien, og særligt områder hvor måtten er belastet med meget trafik eller afsætning af gødning skal tilføres ekstra strøelse.

Placering af markstakke

Jf. § 6 stk. 1 i Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 604 af 15. juli 2002 skal markstakke overholde de samme afstandskrav som møddingspladser, stalde mv.

Kategori	Afstandskrav, meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25
Fælles vandindvindingsanlæg	50
Vandløb (herunder dræn) og søer	15
Offentlig vej og privat fællesvej	15
Levnedsmiddelvirksomhed	25
Beboelse på samme ejendom	15
Til naboskel	30

Stakkene bør højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted igen før efter 5 år.

I tilfælde af udvaskning eller afstrømning fra markstakken kan det lokale vandmiljø skades og det fremgår af § 11 stk. 1, at markstakken ikke må medføre risiko for forurening af grund- eller overfladevand. Stakken må derfor f.eks. ikke placeres på arealer som skråner mod vandløb og søer og må ikke ifølge § 6 stk. 1 placeres nærmere end 15 meter fra f.eks. dræn.

Hvis en markstak placeres uhensigtsmæssigt kan det give anledning til gener for naboer. Derfor anbefales det, at markstakke placeres med størst mulig afstand til naboer.

Markstakke bør placeres så de ligger mest muligt i læ. Er stakken udsat for vind, er der stor risiko for at overdækningen blæser i stykker.

Overdækning af markstakke

Markstakken skal overdækkes umiddelbart efter udlægning. Dette gælder også selvom udlægningen foregår i et gødningshus eller lign. En midlertidig opbevaring af dybstrøelse/kompost på marken i op til en uge i forbindelse med udspreddning betragtes dog ikke som en egentlig oplagring i forbindelse med § 11 stk. 1, og er derfor ikke omfattet af krav om overdækning.

Materialer egnet til overdækning af markstakke

I husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 stk. 1 er der nævnt kompostduk eller lufttæt materiale som mulighed. I nedenstående oversigt er der nævnt en række materialer, der lever op til kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Materiale	Bemærkninger
Plastfolie	Leveres i mange forskellige kvaliteter og dimensioner. Det anbefales at der anvendes en folie med en tykkelse på mindst 0,15 mm for at sikre at den er tilstrækkelig robust overfor mekaniske påvirkninger.
Presenning, tæt	Leveres i mange forskellige kvaliteter og dimensioner. Presenningen bør være UV-stabiliseret, da levetiden ellers er begrænset

Presenning, vævet	Vævede presenninger skal som minimum være lige så lufttætte som kompostdug.
Kompostdug	Forhandles under produktnavne som fiberdug eller geotextil. Bør have en kvalitet svarende til minimum 100 gram/m ² for at sikre at den er tilstrækkeligt robust overfor mekaniske påvirkninger. Dugen bør være UV-stabiliseret, da levetiden ellers er begrænset.

Fastholdelse af overdækningen

Da et af formålene med overdækningen er at reducere lufttilgangen, bør stakken overdækkes så lufttæt som muligt. Det kræver store overlap i samlinger og omhyggelighed med tildækning langs kanter og i overlap.

På grund af den omsætning der vil ske, på trods af overdækningen, synker markstakken sammen efter etablering. Det betyder, at overdækningen kommer til at ligge løst på stakken med risiko for, at den blæses af stakken eller rives itu. Derfor er det nødvendigt at overdækningsmaterialet fastholdes på stakken. Til dette formål kan f.eks. anvendes halmballer, bildæk, sandsække eller lignende. Som en tommelfingerregel bør stakken overdækkes lige så omhyggeligt som en ensilagestak.

Vedligeholdelse af overdækningen

Overdækningen skal tilses jævnlige i løbet af opbevaringsperioden. Skader, i form af huller i overdækningen, skal straks udbedres.

Bilag 2

Natura 2000-områder og det samlede udpegningsgrundlag for disse, samt de særligt beskyttede arter:

Udpegningsgrundlag - habitatområder

Habitatområde 79 Sneum Å og Holsted Å 1096 Bæklampret (Lampetra planeri)

Arter:

1099 Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)

1113 *Snæbel (*Coregonus oxyrhynchus*)

1355 Odder (*Lutra lutra*)

Naturtyper:

3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks

3260 Vandløb med vandplanter

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund

6430 Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn

7140 Hængesæk og andre kærsamfund dannet flydende i vand

7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand

7230 Riggær

9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund

Udpegningsgrundlag - fuglebeskyttelsesområder:

Y=Ynglende i.h.t. DMU's database

T=Trækkende i.h.t. DMU's database

Kriterier (F1-F7, se www.blst.dk)

SPA 57 Vadehavet

Bramgås		T	F2, F4
Klyde	Y	T	F1,F2, F4
Hvidbrystet præstekrave	Y	Tn	F1,F2
Hjejle		T	F2, F4
Almindelig ryle	Y	T	F1,F2, F4
Lille kobbersneppe		T	F2, F4
Dværgmåge		Tn	F2, F5
Sandterne	Y		F1
Splitterne	Y		F1
Fjordterne	Y		F1
Havterne	Y		F1
Dværgterne	Y		F1
Mørkbuget knortegås		T	F4
Lysbuget knortegås		T	F4
Gravand		T	F4
Pibeand		T	F4
Krikand		T	F4
Spidsand		T	F4
Skeand		T	F4
Ederfugl		T	F4
Sortand		T	F4,F7
Strandhjejle		T	F4
Strandskade		T	F4
Stor regnspeve		T	F4
Rødben		T	F4
Hvidklire		T	F4
Islandsk ryle		T	F4
Sandløber		T	F4

Bilag IV-arter:

Fortegnelse over i Danmark nuværende naturligt hjemmehørende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV (evt. blot som strejfgæster, markeret med "):

Dyrearter

Pattedyr

Alle arter af småflagermus (Microchiroptera spp.)
Hasselmus (Muscardinus avellanarius)
Birkemus (betulina)
Odder (Lutra lutra)
Marsvin (Phocoena phocoena)
Alle andre arter af hvaler (Cetacea spp.)

Krybdyr

Læderskildpadde (Dermochelys coriacea)
Uægte karett (Caretta caretta)"
Bastardskildpadde (Lepidochelys kempii)"
Europæisk sumpskildpadde (Emys orbicularis)
Markfirben (Lacerta agilis)

Padder

Stor vandsalamander (Triturus cristatus)
Klokkefrø (Bombina bombina)
Løgfør (Pelobates fuscus)
Løvfør (Hyla arborea)
Spidssnudet frø (Rana arvalis)
Springfrø (Rana dalmatina)
Strandtudse (Bufo calamita)
Grønbroget tudse (Bufo viridis)

Fisk

Snæbel (Coregonus oxyrhynchus)

Insekter

Bred vandkalv (Dytiscus latissimus)
Lys skivevandkalv (Graphoderus bilineatus)
Eremit (Osmoderma eremit)
Sortplettet blåfugl (Maculinea arion)
Grøn mosaikguldsmed (Aeshna viridis)
Stor kærguldsmed (Leucorrhinia pectoralis)
Grøn kølleguldsmed (Ophiogomphus cecilia)

Bløddyr

Tykskallet Malermusling (Unio crassus)

Planter

Enkelt månerude (Botrychium simplex)
Vandranke (Luronium natans)
Liden Najade (Najas flexilis)
Fruesco (Cypripedium calceolus)
Mygblomst (Liparis loeselii)
Gul stenbræk (Saxifraga hirculus)
Krybende sumpskærm (Helosciadium repens (= Apium repens))

Produktion: Esbjerg Kommune
Foto: Torben Meyer

Esbjerg
Kommune

Torvegade 74 . 6700 Esbjerg
Tlf: 7616 1616 . Fax: 7616 0969
miljo@esbjergkommune.dk
www.esbjergkommune.dk